

Saku Sõnumid

Saku valla leht

FOOKUSES:

Veerandsada aastat Saku Sõnumeid. Lk 2–5

Väljavõtteid ja meenutusi valla ajalehe 25 aastast

Algasid ÜVK projekteerimistööd valla lõunapiirkonnas. Lk 22

Projektid valmivad 2019. aasta suveks, siis algab ehitus, mis lõpeb 2021. aastal.

Saku kooli parim sportlane Marten Männi. Lk 16–17

Hädaabinumber **112**
(kiirabi, pääste, politsei)
Saku valla abitelefoni **1345**
Perearsti nõuandeliin **1220**
Piirkonnapolitseini **612 4686**
Vastuvõtuaeg N 10-12
Noorsoopolitseini **5855 7455**
Volitatud loomaarst **504 1060**

Tervisekeskus annab teada, et seoses pensionieaga loobus dr Jane Sepp perearsti nimistust. Terviseamet kinnitas alates 1. veebruarist nimistu uueks perearstiks doktor **Madli Lillepruuni**.

25 aastat Saku Sõnumeid

Kuidas Saku ajaleht sündis?

1990. aastate alguses olid Sakus väga aktiivsed muinsuskaitjad ja kodukaitsjad, neil oli vaja väljaannet, kus inimesi oma ettevõtmistest informeerida. Ka volikogu ja vallavalitsus soovisid oma tegemistest kodanikele teada anda. Lehe-ideest haaras kinni tolleaegne vallavalitsuse kultuuri- ja haridusteenistuse juht Helle Pärlin, kelle kaasabil leht sündiski. Saku Sõnumite 1. number ilmus esmaspäeval, 24. veebruaril 1994 – ajal, mil kohalikke lehti praktiliselt veel polnud, Saku Sõnumid oli üks esimesi. Toimetajad olid Evi Johandi, Viivi Rehema ja Mari Vaba, kujundaja Anne Leisalu (täna Vaino).

Meenutame vanu numbreid

25 aasta jooksul on ilmunud 444 lehenumbrit. Juubelilehes, selles 445. numbris, meenutame ja avaldame katkendeid 1., 75., 149., 223., 297. ja 371. lehest.

Saku Sõnumid nr 1, 21.02.1994

Saku Sõnumite 1. number koosnes 4 leheküljest, tekst oli väikeses tihedas kirjas. Täna mõõdude järgi oleksid tookordsed lood ilmselt vähemalt 8. lehekülje ruumi nõudnud. Lugemist jätkus! Esimeses lehes anti lugejatele teada, millest kirjutama hakatakse. Sõna sai vallavanem Arvo Pärniste, tutvustati vallavalitsust. Pikem intervjuu oli tehtud vallasekretär Tiina Kivistuga. Lehes olid võetud kokku Sakus äsja ukseid avanud rahvamaja kolm esimest kuud. Lugeja ette toodi ühe eaka sakulase vahvad lapsepõlve- ja koolimälestused. Õpilased kirjutasid, mida sõnapaar

Eesti Vabariik nendele jaoks tähendab. Lehte kaunistas 11 Ants Didriku fotot.

Katkendeid

Siim Krispin, 8. klass: „Kui Souli olümpia-võitjad Tallinnasse saabusid, hüüti välja soov: „Et Eestil oleks oma võistkond Barcelona olümpiamängudel!“ Arvatavasti see tõukaski inimesi pikiteerima sini-must-valgete lip-pudega. [...] Mis sellest, et elu siinmail vilets on – küll ta paremaks hakkab minema, kui inimesed ühel meelel on.“

Karmo Kiihman, 6. klass: „Eesti Vabariik on nagu üks käima õppiv laps, kes kord saab jalad alla, aga siis jälle kukub. Vahel arvan ma, et eestlased on liiga vähe saanud olla tõeliselt vabad.“

Madis Karner, 6. klass: „Ma arvan Eesti Vabariigist mitte väga palju ja mitte väga vähe. Siiski me võiksime olla ausamad ja korralikumad kui enne.“

Vallavanem Arvo Pärniste Saku Sõnumitest: „Kui ikka hästi läheb ja Saku leht jalad alla saab, omandab see kindlasti oma näo, saavutab oma väljendusrikkuse. Siit, head lugejad, teile palve: kui lehe sisu teile ei meeldi, ärge piirduge ainult sellega, et viskate lehe minema, vaid andke oma soovid valjuhäälselt teada.“

„Milline peaks olema üks valla oma leht?“ küsivad toimetajad 1. numbris. „Istusime ja arutasime, millest peaks kirjutama leht, mis tahab loetud ja otsitud olla. [...] „Meie ei jõudnud oma vaidlusi lõpuni vaielda ja lõplikke otsuseid teha. Aga meie ühine seisukoht oli, et leht peaks jääma mitmekülseks ja avatuks kõikidele. Meie meelest peab siin leiduma igauhele midagi ja midagi igalt alalt. Seda, mis vallas tehakse ja teha tahetakse. Ja seda, mis meid argielust pisut välja kergitab. Ja midagi lastele ja midagi pensionäridele.“

Saku Sõnumid nr 75, 08.10.1999

Tegemist on kohalike omavalitsuse volikogude valimiste eelse lehega, kus ära toodud kõik kandidaadid: üksikkandidaat, valmisliidu Vive 20 ja valimisliidu Kodu 19 kandidaati. Muide – Kodu kandidaatide seast leiab Lemmi Oro ja Merike Sisaski, kes ka täna Kodu nimekirjas vallavolikogus, ja tänase vallavalitsuse liikme Arvo Pärniste. Mõlemale valimisliidule on antud kumma-

legi 2 lehekülge enda tutvustamiseks.

Lehest saame teada, et Saku Muusikakoolil oli 20. ja Kurtina-Lasteaed-Algkoolil 10. sünnipäev, tähistati valla hariduselu 130. aastapäeva. Aasta õpetajaks valiti Sirje Öruste ja Saku kooli juhiks sai Heli Veersalu.

Viivi Rehema

kirjutab, et volikogus arutati, „... miks sõjavägi ja Kaitseliit ei võta osa kaitsevää maal puhkenud tulekahju kustutamisest, vaid tunnevad ainult huvi, kas tulel juba piir pandud. Päästeteenistus võitleb üle nädala Luige ja Tammejärve küla all möllanud Valdeku raba põlenguga, kaitseliitlased aga peavad naabruses laskeharjutusi laskesuunaga päästetöötajate poole.“

Evi Johandi kirjutab, et valla üldplaneeringu arutelul osalesid vaid OÜ Maaplaneeringu arhitekt ja maakorraldusinsenerid ning valla juhtametnikud, ometi oli eelmises lehes teatis arutelu kohta olemas. „Kas siinseid elanikke ei huvita valla tulevik ja kodukoha elamisväärsemaks muutmine? Praegune praktika näitab, et pärast on tar-ku palju ja pretensioonidega tullakse lagedale siis, kui midagi on juba otsustatud,“ kirjutab toimetaja. „Õnneks oli 15.09 aset leidnud ajurünnak esimene ja valla elanik, kellel kodukoha tuleviku pärast süda valutab, on veel võimalik üldplaneeringu kohta sõna sekka öelda.“

Lehest saab teada, et septembris avati Sakus Tiigi tänaval käsitöökool, kus võimalik õppida kangakudumist, metallihistööd, keraamikat, masintikandit, õmblemist, viltimist, lapitehnikat, tikkimist, klaasikunsti, vitspunumist, heegeldamist, kirjakunsti, nipet-näpet näputööd, pehme mänguasjade valmistamist, taimedisaini, nõõritehnikat, lilleseadet ja paberikottide tegemist. Huvitav, kuhu, millal ja miks käsitöökool kadus?

Ka 1999. aasta sügisel toimus Tagadil vanavara laat. Korraldajad annavad teada, et kohapeal oli 96 kauplejat, uudistamas-ostmas käis 8750 piletiga meessoost külastajat pluss tasuta laadalised – naised-lapsed. Juba 20 aasta eest oli laat populaarne ja vallas valitses sooline võrdõigluslikkus!

Kuriteoteateid on lehes palju, muu hulgas varastati septembris 1999 mitu jalgrast, murti sisse korteritesse ja keldritesse. Korrakaitjad leidsid ühe läbipekstud mehe ja viisid koju „4 viinauimas magajat“.

Saku Sõnumid nr 149, 18.06.2004

Lehes võetakse kokku Euroopa Parlamendi valimised – Saku vallas käis hääletamas 1665 inimest ehk 31,1% hääleõiguslikest kodanikest, neist 726 andis oma hääle Toomas Hendrik Ilvese poolt.

Kohalikest uudistest on esilehe vääriline Kurtina mootorrattamuseumi laiendamine: ehtis sai raha Euroopa Liidu abi-programmist ja maikuus hakkasid tööd pihta. Selgub, et huvi tsiklite vastu on suur: maikuus oli külastajaid üle 700, kuigi lahti oli Eestis ainulaadse muuseum vaid kolmapäeval, laupäeval ja pühapäeval. Lehes selgitatakse, et lisaks muuseumiosale, kus vanim eksponaat pärineb 1915. aastast, saavad majas pärast renoveerimist olema ka külakeskuse ruumid.

Sirje Piirsoo pikk isikulugu räägib Kajamaa vahvast raamatukoguhoidjast Aksella Sinisaarest ehk Aksist: „Aasta siis oli 1924, kui 2. juunil nägi Otepääl ilmalvalgust tütarlaps, kellele ema-isa panid nimeks Aksella Floreida. Seega, hoolimata sellest, et silm ei usu, tähistas proua Sinisaar, Kajamaa kooli krapsakas raamatukoguhoidja, juunikuul alul 80. juubelit.“ Kajamaa raamatukogu kohta kirjutab loo autor nii: „See oli kooskaimise koht, külakeskus, kus juhendati lasteringi või võtsid töötajad kätte ja etendasid näiteks A.H. Tammsaare 100. sünniaastapäeval külarahvale „Vargamäe vanu ja noori“. Kajamaa raamatukogus käidi seda enam, et küla

esimene televiisor oli just seal. [...] talviti kippus ruumides külm olema, aga sellegi vastu sai abi. Aknaalune oli õliradiaatoreid täis ja ega tollal keegi lugenud, kui palju elektrit kulus.“

Sirje Piirsoo kirjutab ka Ki-Sa teatritrupi edust üle-eestilisel külateatrite festivalil. Lennart Kompi sulest on jalik ja värvikas ülevaade Saku jalgpalliklubi võitlusest

Tallinna Piraaja vutimeestega.

Erilist tähelepanu on pööratud selles numbris lähenevale jaanipäevale: lehe vahel on nn Jaanilisa, kus on Metsanurme sõitvate busside graafik ja peo kava, näiteks et kusagil kell 1 või 2 või ... on pidu läbi ja ööjuht Tõnis Milling kutsub viimasele võistlusele, jooksuvõistlusele, mille võidab see, kes tervete pükstega Kasemetsa rongijaama jõuab. On ka palju näpunäiteid, kuidas jaaniõöl käituda ja mida tähele panna.

Politsei teateid on selles lehes palju. Mõned näited: „5.06 kell 3.20 pidas patrull kinni Raineri ja Madise, kes kõigepealt larmasid Kannikese tänaval. Seejärel norisid tüli Ilmariga ja peksid puruks ta punase BMW külgaknad, samuti hüppasid kapotil ja katusel. Turvatöötajad aitasid vandaalid politseile üle anda. 11.06 kell 4.22 larmas Tõdva kaupluse juures joobes Aimar, kes politseile üle anti. Kell 9.10 oli Aimar Tõdval tagasi ja nõudis tasuta alkoholi tankla poest. Patrull toimetas mehe uuesti Saku politseijaoskonda. Kell 10.14 teatas Jaan, et ta sõiduauto on Rahulas hoovilt varastatud. Vargaks osutus Aimar, kes oli taas vabaduses.“

Saku Sõnumid nr 223, 28.09.2007

Selle lehe esikaaneuudis on Kurtnast – lasteaed-põhikooli renoveerimise projekt on valmis. Hoolekogu esimehe Mihkel Puki artiklist saab teada, et „Ajaga kaasas käimise soovist tingituna olid projektimeeskonna jaoks kõige muu tähtsa kõrval olulisteks märksõnadeks säästlikkus ja keskkonnasõbralikkus.“

Ingrid põder kirjutab, et Fazer Amica avas Tänavasilm 80 miljonit maksmatavat teenindusköögi: „Tootevalikusse kuuluvad mitmesugused võileivad, täidisega kuklid, salatid, pirukad, saiakesed, vormija pajaroad, magustoidud, kastmed, supid [...] Suurköök töötab seitse päeva nädalas ja annab tööd umbes sajale toiduvalmistamise asjatundjale.“

Omanäoline uudis on Tõdvalt: seal kaevati Ildase talu õuelt välja iidne metallurgiakompleks. Arheoloog Mauri Kiudsoo räägib: „Tegemist on muinasaja lõpust (11.–12. sajandist) pärinevate rauasulatusahjude jäänustega. Lisaks keraamikale avastasime rohkelt muistsele rauasulatusle viitavat šlakki ning toorrauda tükke, hulgaliselt soomaagi tükke ja kamakaid.“ Kiudsoo kinnitab, et „tegemist on unikaalse ja teaduse silmis üliolulise arheoloogiamalestisega. Objekt on meie ajani säilinud praktiliselt puutumatul kujul.“

Tore uudis on seotud Päikesekilluga – lasteaed sai 45aastaseks. Juhataja Tiit Rõuk kirjutab Saku Sõnumite veergudel sünnipäevanädalast: „Ühe rühma kasvataja

Endised lehetegijad meenutavad

Helle Pärlin, lehe looja

Saku Sõnumite ruum oli mõisas 2. korrusel paremat kätt kõige suurem tuba. Seal oli suur ümmargune laud, mille ääres lehetegijad Sõnumeid kokku panid. Selles ruumis töötasid iga päev oma laudade taga ka arendusnõunik Rein Nigul, tarbijakaitse- ja heakorraametnik Marianne Õun, lisaks 1–2 korda nädalas veterinaararst Jaan Tuha ja metsanõunik Paul Lillepruun. Seal käis palju inimesi, kogu aeg oli tuba rahvast täis nagu sipelgapesa. Kogu aeg oli mõnus summin. Sõnumite toas oli väga hea õhkkond, sinna oli mõnus lehetegijatele külla minna.

Mari Vaba, toimetaja 1994–1999

Meie ees ja meie taga seisis kaljukindlat toonane kultuurijuht Helle Pärlin, kellela vallalehte poleks sündinud.

Mul on küll siamaani kahju, et vallavalitsus ei nõustunud meie pakutud nimega Külakell, mis viidanuks rahvalikkusele. Nagu näitab kas või tõsiasi, et kohe esimeses lehenumbris said sõna Saku kooli lapsed, püüdsime olla näoga lugejate poole. Tundsime kõigiti vallarahva (kuigi mitte alati vallavalitsuse) toetust, nii et lehetegu läks hooga käima.

Anne Vaino (siis Leisalu), kujundaja 1994–1995

Olin kunstiõpetaja, lehte polnud kunagi teinud, kuid mind kutsuti Saku Sõnumite kujundajaks.

Mäletan, kuidas me esimest lehte tegime. Praeguse Konsumi kõrval pargi servas oli madal maja, instituudi hoone, kus töötasid

Kurtina koolihoone projekt on valmis

22600 m² krundile on planeeritud ehitada hoone brutopinnaga 7782 m². Olemasolevale hoonele (1764 m²) lisandub spordikompleks, lasteala ja koolile teine korrus. Lisapinda tuleb juurde 2368 m².

Tõdva külast kaevati välja iidne metallurgiakompleks

Tõdva talu hoovi maapind on täis tuhande aasta vanuseid rauasulatusahjusid, vihanäse ja plankreid. Rauda toot- ja sõidatiku kogunen, hõõrdi kamberhõõrtooteks. Lõpl- kompleks on Lääne-Eesti ajalooliselt ainulaadne. Välgake- vimeisel alustati Saku valla noored /lk 7/

ABITELEFONID

POLITSEI	110
HÄDAABI	112
FALCH EESTI	1911
SAJAE KOVISTIAKI	112
JÄRITSKONNA SAKU	112
KONSTANTINILIPUKI	112
Jätkuvaldaja	6128 300
Konnapäeva	6124 510
Konnapäeva	6124 502
LOOMAKAISI	50 41 060
Hoi Suts	50 41 060

Saku Sõnumid jälle 12. oktoobril 2007

ABITELEFONID

Turvalisusest Saku vallas /lk 3, 6
Tänavasilm tehnopargis avas ukseid
Fazer Amica uus teenindusköök /lk 5
Lasteaed Päikesekill sai neljakümne-
viieks /lk 8, 10
Saku ja noored /lk 9
Ki-Sa teatri näitlejate edust Soome
lavalaudadel /lk 13
Saku LAFUMA Kolmik lõppes ratta-
päevaga /lk 14, infoleisa
Huvikeskuse ringid ja spordikeskuse
treeningud /infoleisa

isa ja poeg Kevvaid. Nema lubasid oma ruumi kasutada. Sõnumite maketi kleepisime tükkidest kokku. Koos arutasime, millisele lehele mis jutu paigutame. Tuba oli fotosid täis, nende seast valisime lehepildid. Mina joonistasin käsitsi lehe päise.

Mul oli autos mobiiltelefon, suur nagu kast. Sellega ajasin leheasju. Ja olin uhke.

Viivi Rehema, toimetaja 1994–2004, kirjutas ka 2007–2011

Minu jaoks oli oluline, et Saku mõis renoveeriti ja et vald sai selle ajaloolise maja endale. Vallavalitsus kolis mõisa ja meie, Saku Sõnumite toimetajad, ka. Seal oli hea lehte teha ning toakaaslased andsid sageli häid mõtteid, millest kirjutada.

Mäletan, kuidas kirjutasime emadepäeva puhul loo kolmeaastasest kurdist tüdrukust, kes vajab kõrvaimplantaati. Meie üleskutsele last aidata reageerisid nii paljud inimesed, et tüdruk sai kuulma ning kogutud raha eest said kõrvaimplantaadi veel kaks last. Loost oli abi ja see tegi rõõmu.

Mul oli Saku Sõnumites töötamise ajal auto, sellega sõitsime palju valla äärealadel ringi. Uurisime, kuidas inimesed eluga rahul on, kuulasime nende muresid ja kirjutasime nende tegemistest.

Mäletan, et kord reisisid läbi Saku kaks ratsanikku, mees ja naine. Nad sidusid oma hobused parginurka kunagise Rävala restorani, praeguse Konsumi poe lähedale kinni ja läksid süüa otsima. Hobustega reisijad olid Sakus kummalised ja ootamatud – inimesed jäid neid vaatama. Mina käisin neid ajalehe jaoks pildistamas. Nad olid kusagilt lõuna poolt, Valgevenest või Ukrainast, täpselt enam ei mäleta. Ajasin nendega jutu ka – vene keeles. Siia maani on nad selgelt mees. Nii omapärane kohtumine oli.

Evi Johandi, toimetaja 1994–2004, kirjutas ka 2006–2007 ja 2011–2012

Vallaleht kirjutab sellistest asjadest, mida suured ajalehed ei avalda. Näiteks kui keegi kohalikest midagi võidab, kui naabri koer ei lase magada, kui küla piirab marutaudis rebane jne.

Mäletan, et esimene lugu, mis mul kirjutada tuli, oli korrakaitsest. Abipolitseinikud asusid siis pisikeses toas Aasa tänavas. Kodus mõtlesin joodikute, varaste ja liiklusõnnetuste kohta küsimused valmis, kuid suure ähmiga ei saanud neist kinni pidada. Korrakaitjad aga olid üsna lahedad ning meelitatud, et leht nende vastu huvi tunneb. Sain teada, et sulid kinnitatakse käeraudadega politsei saabumiseni radiaatori külge. Ka külma käes magavad joodikud tuuakse sooja tuppa magama.

Et edasi areneda, saatsime portsu lehti Tartu ülikooli ajakirjanduskateedrisse,

rääkis, mis vanasti lasteaias oli. Nukked olid lühikesed kleidid ja tüdrukutel ka. Kastiautodel olid teravad nurgad ja servad ja ääred ka.“

Piltidega varustatud reportaaž räägib külade päevast – olid kunagi sellised vahvad kokkusaamised: „Lapsed, kes seni heinapakkidel turninud, peavad osa oma saagist ära andma, sest suured inimesed hakkavad heinapakke veeretama. Suur pakk on usumatult raske, mitme mehega annab liigutada. Vahemaa on pikk ja aeg jookseb. Järsku levib rahva seas sõnum, et suppi saab. Publik jääb silmapilk hõredaks, hotelli ees aga kasvab saba“.

Paavo Nael kirjutab Saku Kolmiku finaaletapist: „Kui rattapäeva hommik oli veel nukralt vihmane, siis võistluste ajal ei sadanud. Ilmataat jätkas kastmisega põhivõistluse lõpus ja autasustamise ajal.“ Autor nendib, et „... viies hooaeg oli omamoodi katsumuste aasta. Suusapäev peeti kärede pakases (–16° C), jooksupäev kevadel harjumatus kuumuses ning rattapäev eriti märjal ja porisel rajal“. Lugeja saab teada, et kaasa löi 164 spordisõpra.

Politseiteated on selles lehes igavad, vaid paar vargust ja mõni leitud mürsk.

Saku Sõnumid nr 297, 03.12.2010

Esilehe uudis „Novembrikuine lumi tõi sahad teele“ räägib varasest talvest: „Novembri lõpp üllatas Põhja-Eestis suurte lumesadudega. Hanged ulatuvad tänaseks väiksemale inimesele pea vööni.“ Toivo Alasoo, kelle ametinimetuse oli toorkord tehnilise infrastruktuuri spetsialist, annab leheveergudel põhjaliku ülevaate, kes valla teid hooldab, millised on nõuded ja tingimused.

Tookordne keskkonnakaitse inspektor Anastassia Turlova kirjutab, et alates 1. jaanuarist 2011 rakendub korraldatud jäätmevedu ja et Saku vallas hakkab prügi vedama Veolia Keskkonnateenused AS.

Inna Mikli artikkel tutvustab sõprusvalda Soomes – Ylöjärvi: „Ylöjärvi on suur – ühest servast teise, s.t põhjast lõunasse on umbes 100 kilomeetrit. Loomulikult on elanikke Ylöjärvi linnaosas ja lähialadel kõige enam, põhjapoolses Kurus, alles 2009. aasta alguses liidetud vallas, on inimesi vähevoitu. Nagu Saku, nii asub ka Ylöjärvi suure linna lähedal – Tampere on vaid 15minutilise autosõidu kaugusel. Helsingisse jõudmiseks kulub paar tundi. [...] Soodsa asukoha tõttu Ylöjärvi rahvaarv pidevalt kasvab.“ See artikkel on ka täna aktuaalne – just äsja tähistas Soome sõprusvald oma 150. juubelit.

Tanel Ots kirjutab, et Nabala

Keskkonnakaitse

Ühing kogus Nabala karstiaia ja Tuhala Nõiakaevu kaitseks üle 62 400 allkirja. Agnes Jürgens annab teada, et Saku, Kiili, Kose ja Kohila valla esindajad kohtusid keskkonnaministriga ja arutasid täiendavate uurimistööde korraldamist. „Suurim Nabala piirkonna valupunkt on keeruline põhjaveerežiim. Seepärast on kõige olulisem välja selgitada, millist mõju võib kaevandamine sellele avaldada. Keskkonnaamet on algatanud ka piirkonnas leiduvate looduskosluste, nende esinduslikkuse, väärtuste ja ohustatuse väljaselgitamist. Eesmärk on teha kindlaks, kas on põhjendatud MTÜ Looduskeskus esitatud ettepanek moodustada Nabala maastikukaitseala.“

Gert-Kristjan Rungi põnev lugu jutustab töövarjupäevast – Saku Gümnaasiumi õpilased varjutasid fotograafi, lennuki piloote, pastorit, dekoraatorit ... Hans Tomson kirjutab maleturniirist, Julia Kahro muusikakooli kitarriõpilaste üle-eestilisest edust, Kairi Zaletajev sellest, kuidas gümnaasiumis isadepäeva peeti. Marianne Õun kirjutab, kuidas Reet Linna Kiisa Rahvamajas Huvitavate Kohtumiste Klubi külaliseks oli, ning Ly Madisson, kuidas Vene teatri näitleja Eduard Toman Elukaare pensionäride koosviibimise põnevaks muutis. Paavo Nael otsib leheveergudel Saku rabametsa terviseraja lõikudele, kurvidele, sildadele, puhkekohtadele nimesid. Ta informeerib, et Saku saab suusamaja – soojaku, kust nii õpilastel kui täiskasvanud spordisõpradel võimalik suuski ja varustust rentida.

Saku Sõnumid nr 371, 09.05.2014

Victoria Parmas kirjutab Valdeku makepargist: „Aastaid metsiku ujumiskohana kasutusel olnud Männikul asuvast Valdeku karjäärist saab sel aastal korralik rand koos riietuskabiinide, prügikastide, tualettide, puhta rannaliiva, jäätise- ja joogimüügi

koha ning veeluasõidu võimalustega. Kõike seda pakub Männiku Wakepark, kellele vald karjääriümbruse 15 aastaks rendile andis.“ Victoria Parmas tutvustab ka teisi paiku, kus vallaelanikud suvel ujumas käivad, tuleb välja, et veemõnused nauditakse Keila jões Metsanurmes RMK puhkekoha juures, Üksnurmes Poldri ülepumpamiskohas ja Kiisa spordiplatsi naabruses; Jälgimäel on Väana jões üks sügavam koht, mida kohalikud armastavad. Ujumas käiakse ka Kirdalus Kõrnumäe karjääris, Roobukal Maidla tee ääres veehoidlas, Männiku raudteejaamast mõnisada meetrit Tallinna poole ning kahes kohas Tammemäe järve ääres.

Piltidega ülevaade on „Teeme ära“ talgupaevast – kus ja kui palju teeääri ja metsaaluseid koristati.

Helen Kiik kirjutab kahest vaprast ratsatoolipoisist Märdist ja Siimust, nende optimismist ja spordisaavutustest: „Haiguse algusaastate auhinnalised kohad tulid ratsutamises. Hiljem töid mehed medalid koju Jüri Jaasoni Kahe Silla jooksu

ratatoolisõitjate Pärnus. Sport on viinud neid ka väljapoole Eestit.“

„Pakk annab saaki seni, kuni seemned ta ära söövad ehk siis 3-5 aastat,“ ütleb austerservikute pakkude valmistaja Imre Kukk. „Tark on panna pakk mõne puu alla varju, et see ära ei kuivaks ja seemned niruks ei jääks.“ „Kui panen männi alla, kas siis tulevad männiriisikad?“ viskab üks ostja nalja. „Kui hästi hooldada, võivad šampinjoniks kätte minna,“ ei jää müüja vastust võlgu. Rahul on mõlemad.“ Victoria Parmase vahva lugu tuletab meelde, et kunagi olid populaarsed EVIKA kevadlaadad, kust huvilised said istikuid osta. „Kuumim kaup oli varajane seemnekartul – kõige varajasem sort sai otsa esimese poolteise tunniga.“

Juttu on ka Saku kevadlaadast – et millal toimub ja mida uut kaasa toob.

Paraku oli see ka kurb leht – lahkusid kaks väarikat meest, vallaelu edenemisse palju kaasa aidanud Vello Eensalu ja Heino Sarapuu. Saku Sõnumites on mitu lehekülge kuulutusi ja järelehüüdeid.

INNA MIKLI

kuhu mõne aja pärast ka meid kohale kututi. Hiljem kirjutas Juhan Peegel Maalehes: „Sattusin Saku valla lehte lugema. Väga sümpaatne leheke. Tõsiselt asju arutab ja ilusti kirjutab. Sellises oleks noorel ajakirjanikul kasulik alustada, õpiks inimestega lähedalt suhtlema ja elu tundma.“ President Merile saatsime ka ühe lehe, millele saime vastuse: „Kohalikku elu kajastav leht on erilist tähelepanu vääriv väljaanne. Ta on sõber ja nõuandja ning talle saab osaks oma inimeste armastus, vahel ka hurjutamine.“

Kui viimasest sõnast lähtuda, siis meid on süüdistatud küll poriloopimises, ärgitatud uurima rahapesuskandaali, meie vigadele viidatud. Oleme kahe silma vahele jättnud trükivigu, üks loomingulisemaid oli „käibemaksu,“ asemel „kättemaks“.

Üks huvitavam seik, millest lugu tehtud, oli hollandi kirjaniku Carolijn Visseri elamine vallas Daina ja Avo kodus. Siinsest elust kirjutas ta raamatu „Mülkast“, milles võrdlemisi tumedates värvides kirjeldab nõukogudeaegset Eesti- ja Lätimaad. Palkasime hollandi keele tõlgi, kes siis üllitise paar peatükki eestindas.

Meeldejäev oli ka kurb lugu Männikul elavast 15aastasest emast, kes oli süstiv narkomaan. Lastekaitseametnikuga käisime haiglas, kus otsustati noore ema ja väikese poisi edasine saatus. Sellest sai pikk lugu koduvalla lehte.

Ingrid Pöder, kujundaja ja toimetaja 1996–2017

Saku Sõnumeid on algusest peale kujundatud ja küljendatud toimetuses. Esimeste numbrite küljed pandi kokku käärde, liimi ja joonlaua abil – suure laua peal kleebiti tekst veergude kaupa kokku, vahele tõmmati käsitsi jooned ja lisati fotod. Mäletan vaimustust, kui sai hakata arvutis küljendama ja tavalises tekstitöötlusprogrammis järjest uusi ja uusi võimalusi avastama. Tõeliselt põnevaks muutus asi siis, kui 2004. aastal sai toimetuse oma kasutusse kujundustarkvara. Uued mängumaad tulid koos digifotode ja nende töötlemisega.

Kuid lisaks ülevatele tunnetele tõi tehnilise poole areng kaasa ka masendavaid hetki: arvutiprogrammid kippusid kokku jooksmas just kõige kibekiiremal ajal – loetud tunnid enne lehe trükikotta saatmist.

Sirje Piirsoo, toimetaja ja avalike suhete nõunik 2003–2006

Olin Saku Vallavalitsuses alul Saku Sõnumite peatoimetaja, siis peatoimetaja ja avalike suhete nõunik ning lõpuks avalike suhete nõunik.

Lehetoimetuse oli erinäoline ja samas koostöömiv: Evi ja Viivi, Ingrid, lõpuks liitus Inna. Oli kiire aeg. Leht ilmus kaks

Saku Sõnumid

www.sakuvald.ee/ss

3. detsember 2010 22 (297) Hind 6 kr / 0,38 €

Kus ja kuidas Tallinnas Samati 206. liini bussile pääseb?

Peatused on nüüd kindlaks määratud ja reisijatel tuleb vaid oodata / lk 6

Saku rabametsa terviseraja sirged, kurvid, sillad vajavad nimesid

Ettepanekuid ootab Saku Suusaklubi 14. detsembriks aadressile saku.suusaklubi@mail.ee / lk 7-8

28. novembril algas jõuluootuse aeg

Möödunud pühapäeva õhtu-hämaruses süüdati Saku Valla Maja ees adventiküünlad. Saku keskus on aga juba kaks nädalat tuledes. Tulemas on mitmeid kontserte ja üritusi. Imelise adventiaeg on käes...

Novembrikuine lumi tõi sahad teedele

Novembri lõpp tõi lätas. Põhja-Eestis suure lumehülgega. Hanged ulatuvad tiimeks väikesemale inimesele pea võõri. Oma koduukse eest hulle rokimine jääb igatse enda mureks. Kes aga koristab valla territooriumil olevaid teid? / lk 2-3

Üksnurses jäid teisipäeval pildile Saku valla põhja- ja läänepiirkonna teede talinoolde hankekonkursi võitnud OÜ Leedo vaprad lumetõrjajad. Foto: SE

ABITELEFONID

Politsei	110
Hädaabi	112
GAS EESTI	1911
SAUE KONSTAABLI-JÄRISKONNA SAKU KONSTAABLIPUNKT	
Konstanna juht	6728 300
Korrapidaja	6128 510
Korrapidaja	6124 552
LOOMAAKST	
Heli Satta	50 41 060

Saku Sõnumid jälle 17. detsembril 2010

Veel kord korraldatud jäätmeveo rakendamise seadusest / lk 2

5-aastaseks saanud Nabala Keskkonnalaikse ühingu ootab uusi liikmeid ja kutsus üldkoosolekule / lk 5

Vallavalitsuse esindajad käisid sõprusomavalitsuse Ylöjärvi kolleegidega kogemusi vahetamas / lk 9-10

Kiisa Huvitavate Kohtumiste Klubis oli külas Reet Linna / lk 12

Saku saab suusamaja / lk 12

Päev koos Eesti tipptegijatega

Tõusurjupäev viis Kestyn Järivalja piloodikubimi / lk 7

korda kuus. Vahel kippus mõni number mahult ajakirja mõõtu võtma, mistõttu juhtus, et tööpäevad venisid töö-öödeks, aga samas oli omamoodi tore ka, sest see, mis liigub, ei roosteta.

Saku Sõnumite tänasest päevast erines tollane aeg juba eelnimetatud ilmutussageduse ja teisalt selle poolest, et leht oli tasuline, seda sai tellida üle Eesti. Hoolimata kaanehinnast, oli tiraaž päris korralik – mäletamist mööda lõpus ligi 1300.

Lehevedu kauplustesse ja mujale, kus leht müügil, müüdu eest raha kogumine oli omaette majandamine. Samas liikusid vallas ringi, said teavet iga nurga toredatest sündmustest, mida lehes kajastada, ideid, millest kirjutada, ja jagasid ise infot, mis vallahajas teoksil.

Sõnumite ajast jäävad alati meelde ühtehoidvad ja mõistvad kolleegid nii toimetuses kui kogu vallavalitsuses, kellega koos sai vahel mõne absurdsuse üle pisarateni võllanalja visatud ja vajadusel aeg maha võetud. Mõnus oli hommikuti tööle tulla.

Ja muidugi kõik need head inimesed üle valla, kes lehele kaastöid pakkusid, mõtteid jagasid, kellela oleks leht paljust ilma jäänud. Saku vallas on kogukonnatunne tugev, siin hoitakse omasid. Aitäh selle aja eest!

Gert-Kristjan Rungi, kirjutas 2008–2012

10 aastat tagasi Saku kooli gümnaasiumiastmesse asudes sai üheks minu õpetajaks Helle Parmas, kes oli hästi kursis, mis tema õpilasi huvitab. Kui Helle kuulis, et mul on mõte minna ajakirjandust õppima, pakkus ta välja, et ehk oleks mõistlik juba gümnaasiumi ajal end selles töös proovile panna. Helle oli suhelnud Saku Sõnumite peatoimetaja Innaga ning juba järgmisel päeval olin käte värisedes oma elu esimesel tööintervjuul, mille tulemusel tegin Inna ja Ingridi näpunäidete järgi Saku Sõnumites kaastööd 4 aastat. Kuigi minust veel ajakirjanikku pole saanud, hindan Inna pealehakkamist noore huvilisega tegeleda, õpetada ja juhendada, väga kõrgelt. Olen Inna eeskujul võtnud endalegi ettevõtjana eesmärgiks võimalikult paljusid asja vastu huvi tundvaid noori suunata, anda neile võimalust end proovile panna, et nad saaksid juba noorena praktiliselt proovida ametikohti-töid, mis neid huvitavad, et leida see kõige õigem. Kuigi noor inimene ei pruugi sellele alale või tööle truuks jääda, saab ta siiski asendamatu kogemused, minu puhul näiteks parema eneseväljendusoskuse, julgema pealehakkamise võõraste inimestega suhelda, arusaama, mis on ja kuidas selgub tehtud töö väärtus ehk palk. Täna siiralt Innat ja Ingridit ning Hellet, kes andsid noorele poisile suurepärase võimaluse end tööalaselt päriselt proovile panna.

Saku Vallavalitsus tunnustab Eesti vabariigi 101. sünnipäeval

- Saku Valla **kuldmärgi** saab Ulvi Läänemets
- Saku Valla **hõbemärgi** saab Eve Laiverik
- Saku Valla **vapimärgi** saavad Carmen Alasoo, Marika Liivik, Rein Rinne, Sirje Subbe-Tamm, Arne Zirk, Aide Vungo
- Saku valla **ettevõtlusauhind** – AS EstPak Plastik
- **Aasta tegu 2018** – Saku Lions Klubi väljõusaali avamise eest

Saku Vallavalitsus tunnustab Eesti Vabariigi 101. aastapäeval **tänukirjaga** järgmisi isikuid:

- Eda Piisang – pikaajalise tulemusliku töö eest kunstõpetajana Saku Gümnaasiumis;
- Kairi Zaletajev – pikajalise tulemusliku töö eest eesti keele ja kirjanduse õpetajana Saku Gümnaasiumis;
- Pirje Kivestu – tulemusliku töö eest klassijuhatajana ja klassiõpetajana Saku Gümnaasiumis;
- Pille-Riin Kääril – lastele soodsa kasvu- ja õpikeskkonna loomise ning meeliarendava projektiõppe rakendamise eest lasteaias Päikesekild;
- Margit Kalda – tugisüsteemide ümberkorralduste ja uute koostöövormide rakendamise eest lasteaias Päikesekild;
- Tarmo Tuisk – pikaajalise

- kohusetundliku töö eest Saku Priitahtlike Pritsimeeste seltsis;
- Maidu Pae – pikaajalise kohusetundliku töö eest Saku Priitahtlike Pritsimeeste seltsis;
- Johannes Paldrok – pikaajalise kohusetundliku töö eest Saku Priitahtlike Pritsimeeste seltsis;
- Alo Pähn – pikaajalise kohusetundliku töö eest Saku Priitahtlike Pritsimeeste seltsis;
- Marianne Õun – pikaajalise ja vabatahtliku töö eest pensionäride ühenduse KI-KU-TA-RO juhatuses;
- Ingrid Tammik – Saku Noortekeskuse tööle aktiivse kaasaaitamise eest;
- Ülle Loik – õppekavajärgse ja -välise tegevuse mitmekesistamise ning valla kultuuriellu panustamise eest;
- Aili Brett – pikaajalise töö ja pühendumise eest lauluansambli te juhendamisel ja muusikaelu edendamisel;
- Laura Telling – pikaajalise töö ja pühendumise eest käsitöö- ja tarbekunstiringide juhendamisel ning käsitöötraditsioonide edendamisel;
- Merike Toome – pikaajalise töö ja pühendumise eest portselanimaaliringide juhendamisel ning näituste korraldamise traditsioonide edendamisel;
- Sirle Reiu – pikaajalise töö ja pühendumise eest käsitöö- ning moejoonistamise ringide juhendamisel ning näituste korraldamisel.

Ehitusjärelevalve vaneminspektor Kristi Malm

Olen varasemalt töötanud riigiasutustes järelevalveinspektorina, viimati Rae vallas ehitusjärelevalve spetsialistina, kuid ka Keskkonnainspeksioonis ja Riigi Tarbijakaitseametis. Kuna minu töövaldkond on olnud lai, siis olen saanud teadmiste eest väga tänulik ja saan neid teadmisi rakendada nüüd Saku vallas.

Vabal ajal olen koos oma perega, naudin loodust ja erinevaid sporditegevusi.

Saku Vallavalitsuse ehitusjärelevalve

vaneminspektorina on minu tööks kontrollida Saku vallas ehitamisega seotud seaduste ja määruste täitmist. Vajadusel teen ettekirjutusi ja määran ebaseadusliku ehitustegevuse eest väärtekoristusi.

Foto: Tõdva vabatahtlikud päästjad

Tõdva vabatahtlikud päästjad saavad soojaku

Saku valla kaasava eelarve hääletusel võitis ettepanek hankida Tõdva vabatahtlikele päästjatele soojak, kus nad saaksid valves olla. Tõdva soojaku poolt hääletas 97 vallaelanikku. Teisele kohale jäi ettepanek rajada Kurtna kooli lähedusse madalseiklusrada. Ettepanek kogus 77 häälet.

Soojak Tõdvale hangitakse selle aasta jooksul ning kui kaasavas eelarves ette nähtud 20 000 eurost pärast esikoha ettepaneku elluviimist raha üle jääb, alustatakse ka Kurtnasse madalseiklusrada ehitust.

Kaasava eelarve hääletusel osales 387 inimest, neist 309 hääletas elektroonselt ja 78 täitis paberankeedi.

VICTORIA PARMAS

- Tõdva vabatahtlikele päästjatele soojak, kus nad saaksid valves olla 97
- Kurtna seiklusrada 77
- Saku rattapark 44
- Kahe jalakäijate silla renoveerimine Sakus 41
- Kirsiaed ja allee Sakku Väana jõe kallastele raudteesilla ümbrusesse 36
- Kiisa rulapark 31
- Kurtna küla mänguväljaku täiendamine 17
- Varjualused Kiisa taluturule 16
- Jõulutuled ja -kaunistused Sakku 14
- Joogivee purskkaev mõisa või staadioni juurde 9
- Tõdva küla lauateniseplats - 5

Marianne Õun pälvis Harjumaa Kultuurkapitali preemia

Eesti Kultuurkapitali Harjumaa ekspertgrupi tunnustuspreemia kultuuritöö mitmekülgse eestvedamise eest Saku vallas pälvis Marianne Õun.

Lõuna-Eestist Rannust pärit Marianne on õppinud Tartu 35. Kutsekeskkoolis juuksuriks ning Türi Sovhoostehnikumis ja Eesti Põllumajanduse Akadeemias (täna Eesti Maaülikool) zootehnikuks. 1978. aastal tuli Marianne Saku valda – esialgu Lokuti suurfarmi juhatajaks, kuid ta on töötanud ka vallavalitsuses tarbijakaitse- ja heakorraametniku ning Kiisa Rahvamajas kultuuritöötajana. Momendil juhendab ta Kiisal täiskasvanute ja laste näiteringe.

Lapsepõlves tegeles Marianne rahvatantsu, laulmise, sportvõimlemise ja ratsaspordiga, tehnikumi ajal hakkas taidlema. 1969. aastast esines ta kui Rannu Roosi – esitas humoorikaid omakirjutatud sketše. Kui ta 1978. aastal Lokutile kolis, jätkas ta esinemist Lokuti Leenuna. Selles rollis kutsuti teda 80. aastatel korduvalt Ivar Vigla saatessa „Põllumeeste tund“. 1982. aastal kolis Marianne Sakku ja temast sai Saku Sohvi, selles rollis astub ta aeg-ajalt tänagi publiku ette.

Marianne lõi ja juhendas mitmeid ringe, korraldas Huvitavate Kohtumiste Klubi õhtuid ja nn Horoskoobi show-õhtuid, osales konkursil „Maamees muigab“.

Marianne on üks MTÜ Kodukoht Kiisa loojatest ja aleviku elu edendajatest. Ta korraldab ka eakate üritusi ning on Ki-Ku-Ta-Ro pensionäride ühenduse juhatusse liige, Harjumaa pensionäride ühenduse juhatusse liige ja Vabariikliku pensionäride Ühenduste Liidu volikogu liige.

ANNE-LY SUVI

Mälestused

Saku Sõnumid said 25aastaseks. Minu jaoks on number veidi teised – tunduvalt väiksemad. Tulin lehetoimetajaks 2004. aasta lõpus ning olin ametis veidi üle 8 aasta. Ja nüüd alates septembrist 2017 jälle. Lehetöö jääb hinge ja kutsub tagasi.

Aeg on läinud, toimetajatöö peaaesjalikult samaks jäänud. Ikka on lehe tegemisel alguses aega artikleid paremaks muuta, pärast aga väga kiire. Nii kiire, et kuidagi ei jõua. Tuleb ju kõige parem mõte või kõige olulisem uudis sageli viimasel minutil. Nüüd läheb leht trükki esmaspäeva hommikul. Kui midagi on tegemata, saab nädalavahetusel ikka valmis. Varem nii ei olnud. Leht läks trükki neljapäeva lõuna paiku ja see tähendas pikka kolmapäeva – kaheksa-ni peaaegu alati, kümneni sageli. Ja mõnikord veel palju kauem.

Masked olid need kolmapäevad. Mäletan, et ükskord sõitsin pärast 15tunnist tööpäeva vallamaja ringi peal teisele autole ette. Selle masina roolis oli puhanum inimene, sai pidama. Aga kuri oli ta küll. Kuid öötööga käis kaasas mingi müstiliselt mõnus ühes tegemise tunne – Ingrid Pöder, kes kujundas, oli ju samuti kohal. Me olime koos ja tegime koos.

Mäe otsas sammastega majas olid valvurid – viibisid enamasti 1. korrusel, kuid mõnikord käisid maja peal ringi ka. Toimetust oli 2. korrusel. Vallavalitsuse kohvituba samuti, kuid paraku teises koridoris. Kord käisin hilisel ajal, kusagil 11 paiku kohvi toomas. Eakas valvur ei teadnud, et oma inimene majas, varitses mind ukse taga, lõõgivalmis kurikas käes.

Lehetööl näeb põnevaid sündmusi teistest varem. Või mõnikord veidi teise nurga alt. Terakese juurdeehitusele nurgakivi panemine, ennastunustav võitlus Nabala kaevanduste vastu, Tõdva külast välja kaevatud iidne metallurgiakompleks, hääle lugemine valimispäeval, muusikaliime Saku Gümnaasiumis ...

Lehetööl näeb erilisi inimesi: arukaid, töökaid, siiraid, häid. Ja hoopis teistsuguseid, mitte nii häid. Mõte väärikast vanahärrast, kes korjas intervjuud tegema tulnud ajakirjanikule metsast kimbu sinililli, teeb tänaseni hingele pai. Ja siis mälestus seni normaalsena tundunud inimesest, kes lehetoimetaja peale ohjeldamatult karjus, sest too oli tabanud tema jutust tahtliku vale ja jätnud laimu avaldamata. Ning mälestused mitmest lugejast, kes on tulnud ja öelnud ootamatult paar ilusat sõna. Nii mitmekesine on lehetegija maailm!

INNA MIKLI

Riigikogu valimised on 3. märtsil

Kes saab valida?

Riigikogu valimistel hääletamiseks peab isik olema vähemalt 18-aastane ning kantud valijate nimekirja, mis tähendab, et tal peab olema rahvastikuregistrisse kantud elukohta aadress. Hääletada ei saa isik, kes on valimisõiguse osas teovõimetuks tunnistatud, ning isik, kes on süüdi mõistetud kuriteos ja kannab vanglakaristust.

Kus saab valida?

Saku vallas on moodustatud kolm valimisjaoskonda - kaks Saku alevikus ja üks Kiisa alevikus:

1) valimisjaoskond nr 1 – Teaduse tn 14, Saku alevik, Saku vald, Harju maakond (Saku Lasteaed Päikesekild), e-posti aadress katre.ulmas@sakuvald.ee, telefon 5411 0046;

2) valimisjaoskond nr 2 – Tallinna mnt 10, Saku alevik, Saku vald, Harju maakond (Saku Gümnaasiumi peahoone), e-posti aadress miia.siidra@sakuvald.ee, telefon 5411 0047;

3) valimisjaoskond nr 3 – Kurtne tee 8, Kiisa alevik, Saku vald, Harju maakond (Kiisa Vabaajakeskus), e-posti aadress marianne.rande@sakuvald.ee, telefon 5411 0048.

Valimisjaoskonnad on moodustatud tavapärasest piiridest – valijaid oodatakse hääletama neile harjumuspäraseks valimisjaoskonnadesse. Juhime aga tähelepanu, et seoses Saku Valla Maja renoveerimisega on varem aadressil Teaduse tn 1 asunud valimisjaoskond nr 1 seekord Saku lasteaia Päikesekild hoones aadressil Teaduse tn 14.

Millisesse valimisjaoskonda valida minna, saab kontrollida, sisestades oma aadressi valimisjaoskondade kaardirakendusse veebilehele <https://valimised.rahvastikuregister.ee>.

Kes ei saa terviseseisundi või muu mõjuva põhjuse tõttu hääletada valimispäeval hääletamisruumis, võib taotleda hääletamist kodus. Kodus hääletamiseks tuleb esitada põhjendatud kirjalik taotlus hiljemalt valimispäeval kell 14. Valimispäeval saab taotluse esitada ka oma valimisjaoskonda helistades.

Väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda valijad ja valijad, kelle elukohta andmed on rahvastikuregistrisse kantud Saku valla täpsusega, saavad hääletada valimisjaoskonnas nr 1. Kui väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda hääletada sooviv valija terviseseisundi või muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääletada valimisjaoskonnas

asumas hääletamisruumis, võib ta kuni eelhääletamise viimase päeva kella 14ni esitada kirjaliku taotluse Saku Vallavalitsusele või Saku valla valimisjaoskonnale nr 1, e-posti aadress katre.ulmas@sakuvald.ee, telefon 5411 0046.

Millal saab valida?

• 21.–24. veebruaril toimub eelhääletamine maakonnakeskustes riigi valimisteestuse määratud hääletamiskohtades. Hääletamine algab kell 12 ja lõpeb kell 20.

• 21.–27. veebruaril toimub elektrooniline hääletamine. Hääletamine algab 21. veebruaril kell 9 ja kestab ööpäevaringselt kuni 27. veebruaril kella 18ni.

• 25.–27. veebruaril toimub eelhääletamine kõigis valimisjaoskonnades kell 12–20. Hääletada saab ka väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda – Saku vallas valimisjaoskonnas nr 1. Hääletamist valija asukohas korraldatakse ajavahemikus kella 9st kuni 20-ni.

• 3. märts on valimispäev. Hääletamine toimub kell 9–20. Toimub ka kodus hääletamine.

SIIRI RAAGMETS
Vallasekretär

Valimistel on igal häälel jõud

Veebruari lõpus ja märtsi alguses valime uue Riigikogu koosseisu. Suuri muudatusi valija jaoks seekord ei ole – valimisperiood on ikka kümme päeva, hääletada saab nii jaoskonnas kui ka juba kümnendat korda elektrooniliselt. Kuid mõnele olulisele punktile tahan siiski tähelepanu juhtida.

Valimisjaoskondi on tänavu vähem kui 2017. aasta kohalikel valimistel, vastavalt 557 ja 451. Seetõttu tasub varakult välja selgitada, kus täpsemalt teie kodujaoskond asub. Vajadusel tuleb appi kaardirakendus, mille leiab aadressilt valimised.rahvastikuregister.ee. Neljal esimesel eelhääletamise päeval, 21.–24. veebruaril, paikneb enamik jaoskondi maakonnakeskuste kaubamajas ja teistes populaarsetes paikades. Seega, kui valik on langetatud, on vormistamine mugav ja lihtne.

Riigikogu valimistel on 12 ringkonda, valija saab hääletada vaid kandidaadi poolt, kes on üles seatud tema ringkonnas. Ringkonnad määratakse rahvastikuregistris oleva aadressi alusel 1. veebruari seisuga. Kui elukohtaandmetega tekib probleeme, on nende kordategemine lihtne – uue

aadressi saab vormistada paari minutiga eesti.ee veebilehel, samuti võib pöörduda kohaliku omavalitsusse nii isiklikult, posti kui e-posti teel.

Korraldajatenä on meie jaoks tähtis, et valimiste läbiviimine oleks sujuv ning seda ei mõjutaks kõrvalised tegurid. Erinevate riikide kogemusele toetudes – valimisi on püütud mõjutada sotsiaalmeedias levivate valeuudiste ja kandidaatide meiliserveritesse sissemurdmisega – oleme selgitanud küberturvalisuse tähtsust. Soovime ennetada ja varakult märgata, kui levib valeinfo või muu valimiste läbiviimist takistav teave. Teeme koostööd erakondade ja kandidaatidega, et ka nemad suhtuksid tõsiselt oma seadmete, veebilehtede ja meiliaadresside turvalisuse käsitlemisega. Üldse on koostöö märksõna, millega annab palju ära teha – meiega koos aitavad valimisi läbi viia oma valdkonna asjatundlikud asutused, kes on abiks nii jõu kui nõuga.

Riigikogu valimiste eelhääletamine ja elektrooniline hääletamine algavad 21. veebruaril. E-hääletamine algab neljapäeval, 21. veebruaril kell 9 ja kestab ööpäevaringselt

kuni kolmapäeva, 27. veebruari kella 18-ni. Hääletada saab aadressil www.valimised.ee. Tuletan meelde, et valija peab veendumaks, et tema arvuti on korras. ID-kaardi ja koodide andmine teiste inimeste kätte ei ole lubatud. Elektroonilist hääletamist on võimalik eelhääletamise ajal muuta, sel juhul jääb kehtima hilisem hääletamine. Kui valija soovib ikkagi hääletada pabersedeliga, siis elektrooniline hääletamine kustutatakse. Valimispäeval oma e-hääletamist enam muuta ei saa.

Nelja päeva jooksul, 21.–24. veebruaril, saab olenemata elukohast hääletada maakonnakeskustes. 25.–27. veebruaril on avatud kõik 451 jaoskonda, samuti on igas kohalikus omavalitsuses avatud vähemalt üks jaoskond, kus saab hääletada väljaspool elukohta. Valimispäeval, 3. märtsil, on kõik jaoskonnad avatud kell 9–20, siis saab hääletada vaid oma elukohajärgses jaoskonnas.

Riigikogu valimised on aeg, millal saab oma hääle kuuldavaks teha. Valimistel on igal häälel jõud!

PRIIT VINKEL

Riigi valimisteestuse juht

Tanel Ots

ISAMAA ON KAITSTUD

Jätkame ühisel sihil,
kui valid
1113

Kandideerin Harju- ja Raplamaal
ja tänan toetuse eest!

Kooli aktused Eesti Vabariigi ajal

Mul oli õnn õppida 1930ndail ehk Eesti Vabariigi viimastel vabadel aastatel väikeses 6-klassilises koolis Läänemaal Asuküla vallas. Vabariigi aastapäev oli meil väga tähtis püha, selleks tehti suuri ettevalmistusi. Meie koolijuhataja, matemaatika, laulmise ja usuõpetuse õpetaja Gustav Rõõmus oli kaitseliitlane. Ta nõudis, et isamaaliste ja kirikulaulude sõnad oleksid lastel nii hästi pähe õpitud, et püsiks mees elu lõpuni.

Kõik Eesti Vabariigi aegsed aktused olid hingestatud ja väga isamaalised. Neil käisid ka õpilaste vanemad. Viimastel aastatel oli koolis kodutütreid ja noorkotkaid, nemad astusid üles oma kaunites vormides.

Tavaliselt algasid aktused lipu saali toomisega, kandjaks oli vormis kaitseliitlane, keda saatsid noorkotkad. Neist viimased kaks jäid auvalvesse, teatud aja tagant vahetati lipu valve välja. Vahel lubati auvalves olla ka kodutütardel. Kõik saalis olid laulsid hümnid kaasa. Veel lauldi „Eesti lippu“. Alati toimus mälestushetk Eesti riigi eest langenute auks ja seejärel lauldi „Puhake, paremad pojad“. Siis esinesid õpilased. Mäletan, kuidas lugesin luuletust:

„Müllal lõpeb talvekene?“
küsis meie Valvekene.

„Mul on lilli vaja ruttu,“
ütles Valve, hoides nuttu,

„kodumaa ju lilli vajab
oma hällipäeva ajal.“

Viimasel Eesti vabariigi sünnipäeval 1939. aastal esinesime luulepõimikuga. Esimeses reas oli kolm kodutütart, neil oli Eesti lipu värvi riietus: ühel sinine, teisel must ja kolmandal valge. Mina olin sinine. Selgitasime igaüks paari salmiga oma värvi tähendust. Teised lavale tulnud esinejad jätkasid luulepõimikut, lõpuks laulsime laulu „Su põhjamaa päikese kullast“.

Juba järgmisel aastal pidime uue lauluõpetajaga „Marseljeesi“ ja „Internatsionaali“ laulma.

ALMA KALLION

Suusarõõm nii väikestel kui suurteil

Saku suusapäev pakkus rõõmu nii suurtele kui ka väikestele Saku terviserajal.

2. veebruaril, küünlapäeval, korraldas EELK Saku Toomase kogudus koos Saku Spordikeskusega suusapäeva. Võrreldes eelmise aastaga võttis osa rohkem inimesi – 58 osalejat (60 starti), lisaks oli kohal palju vanemaid, korraldajaid ja teisi vaatlejaid. Sel aastal osales tunduvalt rohkem

täiskasvanuid kui eelmisel aastal. Siiski oli enamik osalejast lapsed. Võistluspäeval oli suusailm väga hea.

Tänu Sportservice'ile, Vembu-Tembumaale ja Saku Pizzakioskile loositi osalejate vahel auhindu. Saku Õlletehas pakkus spordijooke ja koguduse tüdrukute klubi pakkus suppi.

MAGNE MÖLSTER

Riigikogu valimiste jaoskonna- komisjonid Saku vallas

Jaoskonnakomisjon nr 1 (Saku lasteaia Päikesekild Sakus Teaduse 14). Esimees Katre Ulmas, liikmed Katrin Pirn, Küllike Printseva, Ene Kivilaid, Katrin Krasilnikov ja Piret Maasik, asendusliikmed Annika Voosel ja Victoria Parmas.

Jaoskonnakomisjon nr 2 (Saku Gümnaasiumi peahoone Sakus Tallinna mnt 10). Esimees Miia Siidra, liikmed Eda Piisang, Inga Nurme, Talvi Järv, Lii Murdmets ja Karmen Sander, asendusliikmed Anne Kuldmäe ja Kai Lao.

Jaoskonnakomisjon nr 3 (Kiisa Vabaajakeskuses Kiisal Kurtina tee 8). Esimees Marianne Rande, liikmed Marianne Õun, Maie Raizmann, Kairi Langund ja Arvo Pärniste, asendusliikmed Teele Känganen ja Tiina Turp.

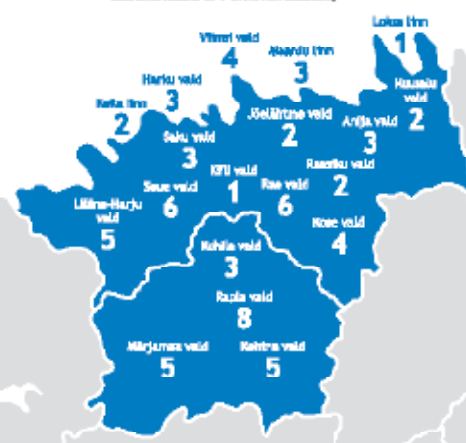

Liikluse valimised on kaardil, riigikoguvalimised on kaardil, riigikoguvalimised on kaardil.

Riigikogu valimised 2019

Valimisringkond nr 4 Harju- ja Raplamaa

Jaoskondade arv omavalitsustes:

Riigikogu valimiste kandidaadid

Eesti Vabaerakond

Nr 138 JUKU-KALLE RAID
139 RAIVO KOKSER
140 TIIA VÄLK
141 SUIDO SAARMETS
142 SIIRI KÄPA
143 VAHUR HERM
144 TIJU KUURME
145 ELGAR TOONVERK
146 KAIE HERKEL
147 KRISTO KRUMM
148 RIINA KURG
149 JAAK VACKERMANN
150 REIN REBANE
151 AARE PERNIK
152 PEETER LUKAS
153 DEIN-TOM TÕNSING
154 MIHHAIL JALLAJAS

Eesti Reformierakond

263 KAJA KALLAS
264 MARKO MIHKELSON
265 AIVAR SÕERD
266 KALLE PALLING
267 LAINE RANDJÄRV
268 MART VÕRKLAEV
269 MADIS MILLING
270 TIMO SUSLOV
271 ANDRUS UMBOJA
272 TIIT VAHENÕMM
273 TIINA RÜHKA
274 JAAN ALVER
275 LIANA NÕGENE
276 KADRI KURM
277 VLADAS RADVILAVIČUS
278 MARKO RAUDLAM
279 OTT KASURI

Erakond Eestimaa Rohelised

388 JAKKO VÄLI
389 ANU NATALY SAAGIM-RATIA
390 JOONAS LAKS
391 TIJU-ANN KALDMA
392 ANDREI GUDIM

393 ANNE VAHEMÄE
394 GERT HÄUSLER
395 KATRIN LEHTVEER
396 PAVEL KRÕLATOV
397 CHRISTINA RANNIT
398 ERKO SOOPALU
399 HANNES METS
400 MAI MIKK
401 ANDRES MEESAK
402 KALLE OLUMETS
403 AUL PEDAJAS
404 LAURA KIIROJA

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

513 MARINA KALJURAND
514 RENE TAMMIST
515 KADRI KÕUSAAR
516 TANEL TALVE
517 PILLE PETERSOO
518 JÜRI-SAIMON KUUSEMETS
519 MERIKE METSTAK
520 TÕNIS BLANK
521 ILJA BORODKIN
522 OTT VALDMA
523 AIN PINNONEN
524 MARK TENIN
525 MADIS ROODLA
526 AIN BÖCKLER
527 MATI ÕUNLOO
528 TÕNU OJA
529 HARDI VOLMER

Elurikkuse Erakond

622 ARTUR TALVIK
623 EHA METSALLIK
624 HELI PIISANG
625 JAANUS SAADVE
626 KAJA KARU-ESPENBERG
627 KALLE VIRKUS
628 LIIS TRUUBON
629 MADIS IGANÕMM
630 MARIKA JAHILO
631 PAAVO EENSALU
632 RIHO KIRMJÕE

633 URMAS EELMÄE
634 VAL RAJASAAR

Eesti Konservatiivne Rahvaerakond

711 HENN PÖLLUAAS
712 SIIM POHLAK
713 RENE KOKK
714 PAUL PUUSTUSMAA
715 KAI RIMMEL
716 MAREK LEINEMANN
717 MART JÄRVIK
718 TÕNU URVA
719 JAANUS HÄRMS
720 ROLAND TÕNISSON
721 ALAR VALGE
722 MEELIS ROSENFELD
723 PEETER KRALL
724 RANNO POOL
725 TÕNU KAUR
726 RUDOLF JEESER
727 MIHKEL SARETOK

Erakond Eesti 200

836 PRIIT ALAMÄE
837 ANDO KIVIBERG
838 MONIKA SALU
839 TAAVI TOOM
840 TERJE BACHMANN
841 JÜRI LEHTMETS
842 LEINO MÄGI
843 JOEL JESSE
844 HILJE SAVOLAINEN
845 MARKO NUMMERT
846 SANDRA JÄRV
847 TOOMAS TEPOMES
848 NADEŽDA GRETŠNEVKINA
849 HILLAR JOON
850 ARKO OKK
851 RAIVO MERERAND
852 JAAK RAIE

Eesti Keskerakond

961 JÜRI RATAS
962 KAIDO HÖÖVELSON

963 TOOMAS VITSUT
964 KRISTIINA HEINMETS-AIGRO
965 AIVAR RIISALU
966 VLADIMIR VELMAN
967 KERSTI MÄNNIK
968 VLADIMIR ARHIPOV
969 JÜRI VÕIGEMAST
970 OLEG TŠUBAROV
971 JAANUS KALEV
972 HANS LIIBEK
973 ILJA BAN
974 AIVAR ROOP
975 INDREK UUEMAA
976 ERKI TAMMLEHT
977 VIIVE ROSENBERG

Eestimaa Ühendatud Vasakpartei

1052 JULIA SOMMER

Isamaa Erakond

1097 JÜRI LUIK
1098 TOOMAS TÕNISTE
1099 KALLE MUULI
1100 HEIKI HEPNER
1101 MARI-ANN KELAM
1102 ANDRES LAISK
1103 ARVI KAROTAM
1104 KAUPU RÄTSEPP
1105 GERLI LEHE
1106 ANDRES KAARMANN
1107 PRIIT PÖLDMÄE
1108 VILLU KARU
1109 ANN RÄÄMET
1110 MART RANNUT
1111 LEEMET VAIKMAA
1112 MADIS KÜBAR
1113 TANEL OTS

Üksikkandidaadid

1187 RISTO NAHKOR
1188 VELLO KOOKMAA
1198 KAIDO KOOKMAA

Aastasadu kestev Eesti riik

Palju õnne meile kõigile 100-aastase ja vaba riigi puhul. 1990. aastatel olid kõik eestimaalased kaasatud omale eduka riigi taastamisse. Vaikselt tekkisid professionaalsed poliitikud ning riigi ja omavalitsuste organisatsioonid muutusid mugavaks. Palgatud on üha uusi ametnikke ning kadunud on arusaam, keda ja milleks meil tegelikult vaja on. Lisaks peab maksumaksja selle kõik kinni maksma. Sinna, kuhu raha kõige rohkem vaja – hoolekanne, haridus, taristu –, jääb seda aga ainult **efektiivse riigiaparaadi** olemasolul.

Eesti 200 on koostanud plaani **riigiteenuste kaasajastamiseks** ja uuesti efektiivseks muutmiseks. Konkreetsete sammudega ning kasutades e-riigi võimalusi, saab teha riigi ja kohaliku omavalitsuse teenuste saamise võimalikult bürokraatiavabaks. Ilmselt on pea iga inimene saanud ametnikelt vastuse, et „vastame 30 päeva jooksul“. Minu kogemus Saku vallas näitas, et ei ole midagi keerulist jõuda teeninduseni „lahendame nädala jooksul“!

Eesti 200-l on kava ka selleks, kuidas inimene ei peaks samu andmeid riigile ja omavalitsusele üha uuesti esitama ega taotlema teenuseid, mis on talle ette nähtud. Näiteks, kui oled kord riigile lapse sünnist teatanud, ei tule sul sünni-, ranitsa- või muu toetuse korral jälle oma andmeid esitada. Või kui sul on haiguse tõttu **õigus toetusele või hüvitisele**, ei pea sa seda taotlema, vaid ette nähtud summa saadab riik või omavalitsus sulle automaatselt

pangaarvele. Sama põhimõtet saab rakendada ka ettevõtete puhul, vähendades nende halduskoormust kolmandiku võrra.

Ka ühtmoodi **hea haridus** peab olema kõigile kättesaadav. Eesti 200 on välja töötanud viisid, mis annavad vanematele lapse sündides kindluse, et tema kasvatamiseks on loodud parim keskkond. Sul on vastavalt lapse vajadusele võimalik valida, kas paned lapse lasteada, viid väikesse lastehoidu või jääd hoopis naabritädi või vanaema hoole alla. Kui riik töötab efektiivselt, on vahendeid ka valikute jaoks. **Hariduslikke erivajadusi** ei saa näha millegi tülikana, vaid igale lapsele tuleb anda võimalus heaks ja võimete kohaseks hariduseks. Mida paremini on laps koolist eluks vajaliku kaasa saanud, seda paremini saab ta hiljem elus hakkama ja seda vähem on vaja toetusi. Toetustest rääkides, vähem kuluka riigiaparaadi korral saab suunata raha muu hulgas ka neile, kes oma lähedaste eest hoolitsevad.

Eesti riik vajab kapitaalremonti. Eesti 200 on erakond, kuhu on esimest korda Eestis koondunud **oma ala tippspetsialistid**, et läheneda riigijuhtimisele mitte üldsõnaliste poliitikatega, vaid kaasaegse asjatundlikkusega. Eesti 200 programm (<https://eesti200.ee/programm>) kirjeldab iga valdkonna pikka plaani aastani 2035 ning toob välja vajalikud tegevused ilma kõlavate loosungite ja tühjade lubadusteta. Kui tahaksite vanaviisi jätkamise asemel näha ka riigijuhtimises oma ala

Monika Salu, kandidaat 838

Ema, vanaema, organisatsioonide jätkusuutlikuks reorganiseerija, endine Saku valla hariduse-, sotsiaalhoolekande-, kultuuri-, spordi- ja noorsootöö juht

spetsialistide tööd ja efektiivseid tulemusi, kutsun teid oma valijahäälega toetama Eesti 200 pikka plaani. Saku inimesed saavad koguni 17 tippspetsialisti hulgast valida, kellele Eesti elu edendamiseks anda oma hää: 836 Priit Alamäe, 837 Ando Kiviberg, 838 Monika Salu, 839 Taavi Toom, 840 Terje Bachmann, 841 Jüri Lehtmets, 842 Leino Mägi, 843 Joel Jesse, 844 Hilje Savolainen, 845 Marko Nummet, 846 Sandra Järv, 847 Toomas Tepomes, 848 Nadežda Grentšnevkina, 849 Hillar Joon, 850 Arko Okk, 851 Raivo Mererand, 852 Jaak Raie.

Head Eesti Vabariigi 101. aastapäeva!

Viive Rosenberg Keskerakonna kandidaat 977

Minu eesmärgid Riigikogus

Üha enam kuuleb, et Eesti riigil läheb hästi ja eestlased ei ole kunagi nii hästi elanud kui praegu. Tõepoolest, teedel ja tänavatel vuravad uhked autod, poed on kaupa täis, inimestel on võimalus reisida. Aga inimesed ei ole rõõmsad ja rahul. Tundub, et elurõõm on kadunud, juuakse palju alkoholi ja peredes kakeldakse. Näib, et praegu ei ole riik rahva jaoks, vaid rahvas on riigi jaoks. See ei saa nii jätkuda, jääme oma rahvast ja lõpuks ka riigist ilma.

Toetan Keskerakonna põhiväärtusi: jõukas ja jätkusuutlik rahvas, mõistlik tasakaal vabaduse ja võrdsuse vahel, igaühel peab olema võimalus ühiskonnas koht leida, olla vajalik ja kaasatud. Ka see, et erakond seisab tugevama keskklassi kiirema kasvu eest ja rahvas peab ennast tundma olulise riigielu otsuste suunajana. Nii et õiglane Eesti kõigile. Ei saa olla vähemväärtuslikke töötajaid, kes peavadki vaesuses elama. Vajame kõiki: arste, advokaate, õpetajaid, poemüüjaid, koristajaid, põllumehi, arvutispetsialiste jne. Ei saa olla ääremaid, kõikjal üle Eesti peab elu edenema. Need on minu eesmärgid Riigikogus.

Armsad inimesed, ärge jätke valimata, see on tähtis seetõttu, et riik ei saa eksisteerida ilma valitsemisaparaadita. Kui me ise ei vali, tuleb keegi teine ja hakkab meid valitsema.

Head valimist valimistepäeval!

22. jaanuari istungil

Otsustati, et EELK Saku Toomase Koguduse korraldataval Saku Suusapäeval 2. veebruaril 2019 osalejad saavad pärast võistlust Saku Valla Spordikeskuse ujulat tasuta kasutada.

Anti projekteerimistingimused detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Saustinõmmes Õie tee 4, Rahulas Pihlaka tee 19 ning Tännassilmas Kokasauna põik 7 ja 9 kinnistutel.

Anti nõusolek Männikul asuva maaüksuse riigi omandisse jätmiseks ning määrati sellel maaüksusele koha-aadress ja maakaasutuse sihtotstarve.

29. jaanuari istungil

Kehtestati Saku Vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate töö tasustamise alused.

MTÜ-le Inkotuba anti 2019. aasta jooksul üks kord kuus reedeti kell 9–11 tasuta kasutada Saku Päevakeskuse suur tuba puuetega inimestele ja eakatele soodushinnaga abivahendite müümiseks ja MTÜ-le Saku Diabeetikute Selts 2019. aasta jooksul üks kord kuus kolmeks tunniks Saku Päevakeskuse saal seltsi liikmete nõustamiseks, teabe jagamiseks ja sotsiaalse suhtlemise edendamiseks.

EELK Saku Toomase Kogudusele anti avaliku ürituse korraldamise luba 2. veebruaril 2019 kell 11–14 Saku valgustatud suusarajal Saku suusapäeva läbiviimiseks (vastutab Magne Mõlster).

Anti projekteerimistingimused elektripaigaldiste ehitusprojekti koostamiseks aadressil Saku vald, Jälgimäe küla, Topi alajaam 1; Juuliku-Tabasalu tee; Aino; 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee L11; Pärnu mnt 539a; 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee L9; 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee L10; 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee L7; 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee L4; 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee L1 ning üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Kasemetsas Käokõrva tee 11 ja Sakus Pärna tn 10 kinnistutel.

Keskonnaamet esitas Saku Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks Männiku VIII liivakarjääri korrastamistingimuste esitamise eelnõu. Vallavalitsus otsustas eelnõu kooskõlastada, jättes välja suplushoha kohta käiva nõude.

Keskonnaamet esitas Saku Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks Liivalaia III liivakarjääri korrastamistingimuste esitamise eelnõu. Vallavalitsus otsustas eelnõu kooskõlastada.

Kooskõlastati kavandatava puurkaevu asukoht Tännassilmas Pirni kinnistul.

Muudeti Tammemäel asuva katastriüksuse Tammemäe liivakarjäär senist sihtotstarvet ning määrati uueks maa kasutamise sihtotstarbeks mäetööstusmaa 95% ja maatulundusmaa 5%.

Anti nõusolek Tännassilmas asuva katastriüksuse Joametsa jagamiseks ja määrati jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste Joametsa ning Tännassilma tee 4 koha-aadressid ja sihtotstarbed.

5. veebruari istungil

Anti projekteerimistingimused üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Kiisali Elupuu põik 5 ja Üksnurmes Talve tee 23 kinnistutel.

Kooskõlastati kavandatava puurkaevu asukoht Rahulas Haaviku tee 3 kinnistul.

Anti nõusolek Jälgimäel asuva katastriüksuse Käsperi jagamiseks ning määrati jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste Käsripõllu, Käsperiõue ja Käsperi koha-aadressid ja sihtotstarbed.

Anti nõusolek Kurtnas asuva katastriüksuse Mõisamaa jagamiseks ning määrati jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste Mõisamaa ja Kurtna tee 41 koha-aadressid ja sihtotstarbed.

12. veebruari istungil

Muudeti Saku lasteaia Päikesekild hoolekogu koosseisu. Hoolekogu liikmeteks said Sinilille rühma vanemate esindaja Anne Härm ja õpetajate esindaja Sirli Ruhnõ.

Teet Lilleorule anti Saku võrkpallimeistrivõistluste läbiviimiseks 13.04.2019 kell 09.00–17.00 tasuta kasutada Kurtna Kooli võimla.

Anti projekteerimistingimused abihoonete ehitusprojekti koostamiseks Roobukal Põhjala tee 17 kinnistul ja üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Roobukal Kibuvitsa tee 5 kinnistul.

Nõustuti ajutise vee erikasutusloa andmisega AS-le EG Ehitus, mille alusel on lubatud Saku vallas Saustinõmme külas Ruulipõllu kinnistu juures avatud meetodil ületada Väana jõgi Kiili-Paldiski maagaa-sitorustiku ehitamiseks.

Määrati Üksnurmes asuva katastriüksuse Kitse tee 5 jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste Kitse tee 7, Kitse tee 5 ja Kitse tee T1 koha-aadressid ja sihtotstarbed.

Seoses kaasomandi lõpetamisega anti nõusolek jagada Metsanurmes asuv katastriüksus Kiisaalune mets kaheks ja määrati jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste Sinisilma ning Männiokka koha-aadressid ja sihtotstarbed.

KRISTA LORD

Raudtee tarbeks maa ostmise algab Saku vallast

Rail Baltica rajamiseks vajaliku maa omandamise läbirääkimised jõuavad selle aasta esimeses pooles Saku valda.

Harjumaal omandatakse raudtee tarbeks 227st eraomandis kinnistust ligi 137 hektarit maad. Valdavalt on plaanis osta väiksemaid äräloikeid, aga kui omanikule jääks alles väike ja iseseisva kasutuseta maatükk, omandatakse ka see osa. Eraomanikele kuuluvatest Harjumaal kinnistutest 112 on maatulundusmaa, 40 elamumaa, 23 tootmismaa, 20 transpordimaa ja 19 ärimaa otstarbega, ülejäänutel on muu otstarve.

Riik on võtnud asjaajamise enda kanda. Maaomanik saab teate, et kinnisasja soovatakse avalikes huvides omandada koos pakumusega ning üldjuhul käib kogu protsess omaniku ja Maa-ameti vahel. Amet tegeleb kinnisasja hindamisega, metsa inventeerimisega, teeb maakorraldustoiminguid ning peab vajadusel läbirääkimisi teiste riigiasutustega. Harjumaal on ettevalmistamisel mõned pakkumused Saku valla maaomanikele, aga valdavalt jääb Harjumaal maade omandamine järgmisesse aastasse.

Maa omandamisel makstakse omanikule kokkuleppe korral motivatsioonitasu, mis on tavaliselt 20% tasust. Kui äräloike või kinnistu väärtus jääb alla 5130 euro, makstakse tasu alampiiri, mis on 0,8kordne keskmine brutokuupalk ehk hetkel 1026 eurot. Kui maaomanik soovib kindlasti hüvitust maana, pakutakse ka kinnisasja vahetamist riigile kuuluva kinnisasjaga või maakorraldust ehk piiride muutmist, kuid mõlemal puhul on eelduseks, et riigil on samas piirkonnas võrdväärset maad. Kui maaomanik on teinud lageraie, siis maad vahetada ei saa.

Rail Baltica on kiire, turvaline ja keskkonnasõbralik raudtee, mis ühendab Eesti lõunanaabrite ja Kesk-Euroopaga. Rajatav raudtee võimaldab reisijatele liikumiskiiruse kuni 240 km/h (projektkiirus 249km/h) ning kaubarongidele kuni 120 km/h.

Maatoiminguid kirjeldavad videod:

Maa omandamine ja vahetamine - <https://www.youtube.com/watch?v=m9VuoDdX4JQ>

Katastri toimingud ja piiride kindlakstegemine - <https://www.youtube.com/watch?v=leZ3IfXN34>

Maakorraldus. Kinnisasjade osade vahetamine ja piiri muutmine - <https://www.youtube.com/watch?v=jHw0NPpCTC0>.

PRIIT PRUUL

Kommunikatsioonijuht

Vallavolikogu istungid

Volikogu 24. jaanuari istungil

- * Võeti vastu saku valla 2019. aasta eelarve.
- * Finantsjuht Evelin Normak andis informatsiooni sihtotstarbeliste vahendite kasutamise kohta.
- * Otsustati maha kanda 2008. aastast pärinev Saku vallale kuuluv vara – huvikeskuse renoveerimise projektid, mis on aegunud ja kasutuskõlbmatud. Maja renoveeritakse juba uute kaasaegsete projektide järgi.
- * Projektitoetuse taotluste hindamiskomisjoni määramise kaks uut liiget, kuna kaks liiget soovisid lahkuda. Vallavalitsuse välja kuulutatud uute liikmete konkursile laekus kaks taotlust. Uuteks liikmeteks kinnitati Hanno Rimmel ja Kaire Koik.
- * 1. veebruarist kehtestati Saku valla eelarvest sotsiaaltoetuste maksmiseks madala netosissetuleku piiriks ühe pere liikme kohta 300 eurot. Senine madala sissetuleku piir pere liikme kohta 225 eurot kehtis 2015. aastast.

- * Muudeti „Toimetulekutoetuse määramiseks eluasemekulude piirmäärade kehtestamise“ määrust.
- a) eluruumis üksi elavatele pensionäridele ning osalise või puuduva töövõimega inimestele võib toimetulekutoetuse määramisel arvestada normpinnaks kuni 51 m² (varem kehtis vaid üksi elavatele pensionäridele);
- b) korteriüür eluruumi üldpinna ühe ruutmeetri kohta kuni 8 eurot kuus, kuid mitte rohkem kui 350 eurot kuus eluruumi kohta (varem kuni 5 eurot);
- c) veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenus kuni 15 eurot pereliikme kohta kuus (varem kuni 6 eurot);
- d) elektrienergia kuni 35 eurot üheliikmelisel perel kuus (varem kuni 30 eurot), alates teisest pereliikmest lisandub pereliikme kohta 10 eurot kuus (varem kuni 15 eurot).
- * Kinnitati vallavalitsuse esitatud kuldmärgi, hõbemärgi, vapimärgi ning ettevõtlusauhinna saajad. Loe lk. 6.
- * Otsustati võtta Saku vallale rahaliselt hinnatav kohustus ja lubada vallavalitsusel sõlmida leping Kiili, Saue ja Kohila vallavalitsustega sealsetes munitsipaalhuvikoolides

käivate Saku valla laste huvikooli kohamaksu tasumiseks. Detsembrikuu seisuga õpib Saue, Kiili ja Kohila munitsipaalhuvikoolides kuus õpilast.

* Kinnitati volikogu revisjonikomisjoni 2019. aasta tööplaan. Plaan on järgmine:

1. kohtumine audiitoriga enne auditeerimise algust, tähtaeg märts;
 2. majandusaasta aruande läbivaatamine ja kirjaliku arvamuse koostamine, tähtaeg mai;
 3. arvamuse koostamine Saku valla 2018. a eelarve täitmise kohta, tähtaeg mai;
 4. Saku valla ehitusobjektide rahastamisega seotud lepingutega tutvumine, tähtaeg juuni;
 5. Saku Gümnaasiumi palgafondi kasutamise kontroll, tähtaeg september;
 6. Saku uue tervisekeskuse rajamisega tutvumine, tähtaeg oktoober;
 7. Saku Vallavalitsuse toitlustusteenistuse tegevuse kontroll, tähtaeg november.
- * Nimetati Riigikogu valimiste läbiviimiseks jaoskonnakomisjonide esimehed, liikmed ja asendusliikmed. Loe lk 10.

VICTORIA PARMAS

Planeeringuteated

Detailplaneeringud

Saku Vallavalitsuse 05.02.2019 korraldusega nr 76 algatati detailplaneering (edaspidi DP) ja anti lähteseisukohad Saku vallas **Tänassilma külas Kokatalu tee 1** maaüksusel (katastritunnus: 71801:001:1231) ja lähialal. DP ala asub Tänassilma külas Tänassilma tee, Kokatalu tee ja Kokatalu tee 5 maaüksuste vahelisel alal ning koosneb Kokatalu tee 1 maaüksusest ja Kokatalu tee maaüksuse osast. DP ala

suurus on ca 6200 m². DP koostamise eesmärk on maaüksuse kruntideks jaotamine, hoonestusala ja ehitusõiguse määramine üksikelamute ja abihoonete püstitamiseks ning detailplaneeringu kohustuslike hoonete ja rajatiste toimumiseks vajalike ehitiste, sealhulgas tehnovõrkude ja -rajatiste ning avalikule teele juurdepääsuteede võimaliku asukoha määramine. Saku valla üldplaneeringu kohaselt asub maaüksus tiheasustusalal, mille maakasutuse juhtotstarve on osaliselt haljasala ja parkmetsade maa,

kaitsehaljastuse maa ja osaliselt pere- ja riigialamumaa. DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. DP algatamise hetkeks kogutud informatsiooni põhjal ei ole vaja DP koostamise käigus teha eraldi täiendavaid uuringuid. DP algatamise korralduse ja selle lisadega on võimalik tutvuda Saku valla kodulehel <http://www.sakuvald.ee/> algatatud-detailplaneeringud ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses (Teaduse tn 13, Saku).

Muuseum kogub mälestusi

Pane kirja enda ja oma lähedaste **mälestused armastusest** ja saada Harjumaa muuseumi!

Mälestused saada 1. septembriks 2019 postiga aadressile Linnuse 9, Keila 76608 või e-postiga aadressile taavi.koppel@hmk.ee

Valitud tööd avaldatakse muuseumi toimetistes. Parimaid meenutajaid autasustatakse 16. novembril Harjumaa muuseumis.

MÄRTS EELK SAKU TOOMASE KOGUDUSES

- 01.03 kell 11.00 tüdrukute klubi
- 03.03 kell 15.00 jumalateenistus ja lastekirik
- 10.03 kell 15.00 noortejumalateenistus ja lastekirik
- 12.03 kell 18.30 koguduse piiblikool: “Raha ja ilmalikud asjad kristlaste elus”
- 14.03 kell 18.00 Pereraadio 25: “Kohtumine kuulajatega”
- 16.03 kell 18.00 noorteõhtu
- 17.03 kell 15.00 jumalateenistus ja lastekirik
- 24.03 kell 15.00 jumalateenistus ja lastekirik
- 31.03 kell 15.00 jumalateenistus ja lastekirik
- Leerikool alustas veebruaril lõpus. Liitu! saku@eelk.ee
- Õpetaja Magne Mõlster, tel 5919 7802, magne.molster@eelk.ee
- ee. Saku palvemaja, Tallinna mnt 8, Saku alevik; saku.eelk.ee.

UUS

VANA

Välja vahetatakse 861 tänavavalgustuslampi ja 441 vana betoon- või puitposti. Rekonstrueeritakse 15,54 km liine ning rajatakse 1,44 km õhu- ja 13,83 km uusi maakaabelliine. Täielikult või osaliselt asendatakse 32 lülitusjuhtimiskilpi.

Miljon eurot tänavavalgustuse kaasajastamiseks

Saku vald taotles ja sai Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondilt ligi miljon eurot tänavavalgustuse kaasajastamiseks

920 191 tuhande euro toetusraha ja valla oma osa, poole miljoni euro eest vahetatakse LED-lampide vastu välja kõik vanemad kui 20aastased naatrium- ja elavhõbedalampidega valgustid. Saadav rahastus ei ole ette nähtud uutesse kohtadesse valgustuse rajamiseks, vaid vahetusse läheb umbes kolmandik Saku valla tänavavalgustitest Saku ja Kiisa alevikus ning 9 külas: Kurtnas, Tagadil, Kajamaal, Tõdval, Lokutil, Männikul, Metsanurmes, Kasemetsas ja Tammemäel.

Uued valgustid on valgemad, kuid samas säästlikumad. Võrreldes naatriumlampidega kulutab LED-lamp valgustamiseks pea kolm korda vähem energiat ning vastavalt sellele kulub ka raha vähem.

Kui teede ja tänavate äärde tulevad valgustid valgusallika värvustemperatuuriga 4000 kelvinit, siis elamurajoonidesse paigaldatakse soojema tooniga valgusallikad, mille värvustemperatuur jääb 3000

kelvini piiridesse. Projekti lõppedes on 2400st Saku valla tänavavalgustist rohkem kui pooled LED-valgustid.

Lisaks uuendatakse selle projekti käigus ka õhuliinid ja vanad postid, v.a need, mis on Elektrileviga ühiskasutuses. Kõik paljasjuhtme õhuliinid asendatakse kaabelõhuliinidega ning kus võimalik, asendatakse õhuliin maakaabelliiniga. Peale selle, et saame valgema valla, muutub ka valgustuse juhtimine mugavamaks – täielikult või osaliselt renoveeritakse umbes pooled Saku valla 62-st tänavavalgustuse juhtimiskilbist. Renoveeritud juhtimissüsteem võimaldab üle interneti jälgida uute juhtimiskilpide tööd ning lülitada liine sisse ja välja arvuti abil.

Projekti kestvus on kuni kolm aastat, esmalt otsib vald projektijuhti.

Tänavavalgustust soovis uuendada 44 omavalitsust, kes taotlesid Keskkonnainvesteeringute Keskuse II voorust kokku 33,22 miljonit eurot. Jagada oli aga 20 miljonit.

VICTORIA PARMAS

Liinidel nr 206 ja 219 hakkab Samati asemel sõitma Hansabuss

AS Samat vähendab seoses töö ümberkorraldamisega kommertsliinide mahtu: ettevõtte lõpetab liinide nr 206 ja 219 teenindamise alates 27. veebruarist 2019.

Samati juht Karel Prikk sõnas, et muudatus transpordiühendust ei katkesta: „Liine nr 206 ja 219/219A hakkab teenindama AS Hansabuss, liinid jätkavad väikeste graafikumuudatustega.“ Prikk lubas, et sõitjate jaoks muutub vähe: „Anname enda poolt parima, et muutus oleks reisijatele võimalikult sujuv. Kehtima jäävad endised hinnad ja piletisüsteem. Ka Saku vallas elavate õpilaste soodustused jäävad endiseks.“

Alates 27. veebruarist hakkab kommertsliine nr 206 ja 219/219A teenindama AS Hansabuss, mis kuulub samasse ettevõttegruppi kui Samat.

Vedaja vahetusega kaasnevad muudatused sõidugraafikustes – mõnel päeval muutuvad esimeste ja viimaste busside väljumise ajad.

Liini nr 206 puhul väljus seni esmaspäevast neljapäevani viimane buss Sakust kell 22.30 ja tuli Tallinnast Viru peatusest tagasi kell 23.00. Uue sõidugraafiku järgi väljub viimane buss Sakust kell 22.00 ja tuleb Virust tagasi kell 22.30 ehk pool tundi varem. Laupäeval ja pühapäeval väljus

27. veebruarist näevad nr 206 ja 219 bussid välja nii. Foto: Hansabuss

esimene buss Sakust kell 6.00 ja tuli Viru peatusest tagasi kell 6.30, uue sõidugraafiku järgi väljub esimene buss tund aega hiljem – Sakust kell 7.00 ja Virust tagasi kell 7.30. Pühapäeva viimane buss väljus Sakust kell 22.30 ja tuli Virust tagasi kell 23.00. Uue sõidugraafiku järgi väljub viimane buss pool tundi varem ehk Sakust kell 22.00 ja tuleb Viru peatusest tagasi kell 22.30.

Liinil nr 219 esmaspäevast reedeni sõidugraafik ei muutu. Laupäeval ja pühapäeval väljus esimene buss seni kehtinud graafiku järgi Entusiastist kell 6.15 ja tuli Estoniast tagasi kell 7.17, uue sõidugraafiku

järgi väljub esimene buss Entusiastist kell 7.00 ja tuleb Estoniast tagasi kell 8.00 ehk kolmveerand tundi hiljem. Pühapäeval väljus viimane buss Entusiastist kell 22.00 ja tuli Estonia peatusest tagasi kell 23.00, uue graafiku järgi väljub viimane buss tund aega varem ehk Entusiastist kell 21.00 ja Estoniast kell 22.00.

Hansabuss on Hansa Gruppi kuuluv ettevõtete kontsern, mis osutab busitransporditeenust Balti riikides ja mujal Euroopas. Grupi ettevõtted annavad Baltikumis tööd rohkem kui 700 inimesele.

INNA MIKLI

Saku valla 2019. aasta eelarve – kõigi aegade ambitsioonikaim!

Saku Vallavolikogu kinnitas oma jaanuarikuu istungil selle aasta eelarve. 2019. aasta eelarve on väga tegusa valla eelarve: eelkõige tuleb suurte objektide ehitamise aasta. 2019.

aasta on eriline, kuna osa eelarvest on esimest korda otse vallakodanike otsustada: aasta alguses toimunud kaasava eelarve rahvahääletuse võitis ettepanek püstitada Tõdva Priitahtlikele Pritsimeestele soojak, kus valves olla.

Valla eelarve koosneb kolmest olulisest osast – tuludest, kuludest ja investeeringutest.

Tulud

Valla elanike arv kasvab jõudsalt, seetõttu kasvab ka tulumaksu laekumine, mis on teadupoolest Eestis omavalitsuse peamine tuluallikas. Tulumaksu laekumine kasvab kahel põhjusel:

- vallakodanike maksustavate sissetulekute tõusu tõttu,
- sisserände tõttu.

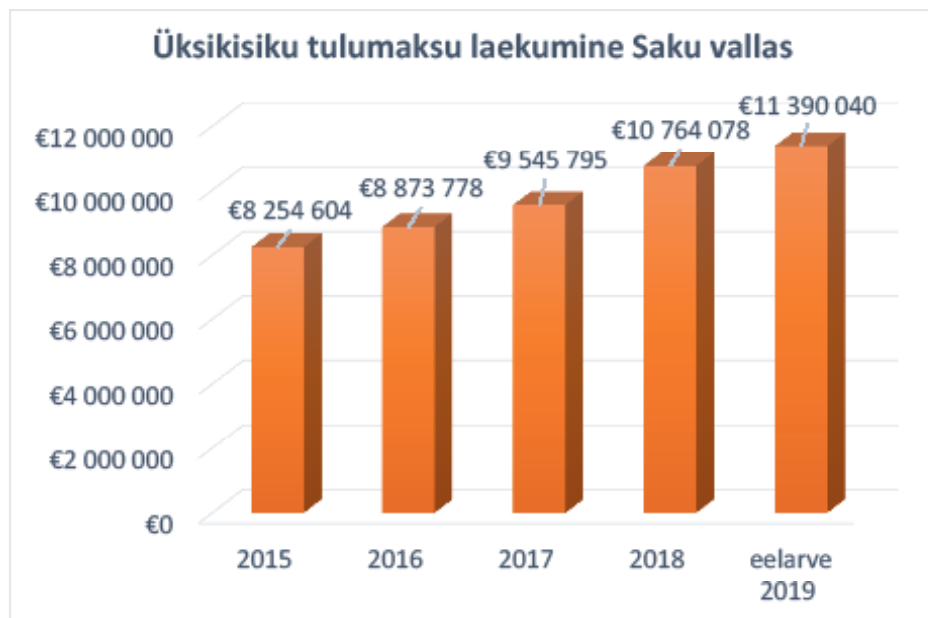
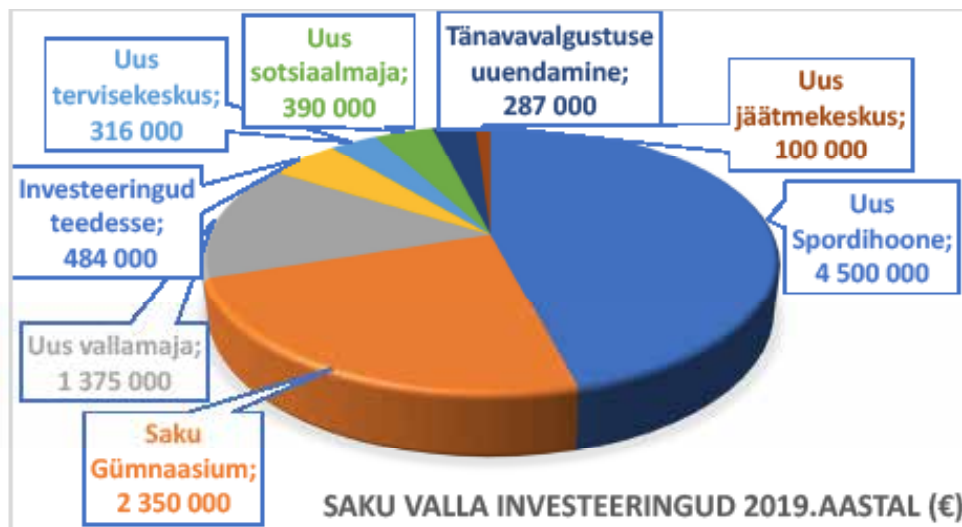
Inimesed on avastanud, et Saku vallas on hea elada, ja siia soovitakse elama tulla. Siiski on meil kahetsusväärset palju inimesi, kes küll elavad Saku vallas ja kasutavad valla poolt pakutavaid hüvesid, kuid ühel või teisel põhjusel pole ennast veel ametlikult valla elanikuks registreerinud. Siinkohal koputan nende südametunnistusele – selleks, et omavalitsus saaks pakkuda veelgi enam ja kvaliteetsemaid teenuseid, tuleks rahvastikuregistris registreerida enda elukohaks Saku vald!

Kulud

Kuna valla elanike arv kasvab, tuleb suurendada ka juurdekasvuga seotud kulutusi – juurde on vaja õpetajaid, tugipersonali. Ka valla haldussuutlikkust tuleb suurendada, et vallakodanikke kiiresti ja hästi teenindada.

Sellest aastast korraldab Saku vald toitlustamist oma jõududega ning senine praktika on seda otsust õigustanud – kui välja arvata palju pahandust tekitanud juhtumid Päikesekilli lasteaias. Saame pakkuda samade kulude juures paremat kvaliteeti.

Kogusummas kasvavad valla kulud aeglasemalt kui tulud ja see on heaperemeheliku juhtimise tunnus.

Investeeringud

2019. aasta tuleb Saku vallas suur ehitamise aasta. Seis ehitusturul on soodus – tänane ehitusturg on väikeses langustrendis ja seetõttu saab suuri objekte rajada mõistlike kuludega. Ka pangalaenu intressimäärad on endiselt soodsad.

Mida me sel aastal ehitame?

- Ehitame valmis gümnaasiumihoone. Sügisest saavad gümnaasiumiastme õpilased hakata käima uues renoveeritud majas.

- Ehitame valmis ka uue täismõõtmises spordihoone, töödega tegime algust juba eelmise aasta lõpus. Mul on ülimalt hea meel, et valda juhtiv koalitsioon tegi otsuse spordihoone ehitamisega kohe pihta hakata – selle valmimine leevendab meie muidugi nii sportliku valla sisespordiks vajaliku ruumi puuduse – loodetavasti pikaks ajaks.

- Saame lahti ka konnasilmast Saku keskus – tänase lagununud näitusepaviljoni asemele kerkib kaasaegne vallamaja. Valla keskus peab saama kenaks, et me ei peaks häbenema ei enda ega oma külaliste ees!

- Möödunud aasta lõpus saime 50% osas riigi toetuse meie uue sotsiaalmaja rajamiseks – plaanime ka selle ehitise alustada.

- Teeme algust tänavavalgustuse uuendamise projektiga.

- Saame ka uue tervisekeskuse, mida ootavad pikisilmi nii perearstid kui ka vallaharvas.

- Sügiseks valmib ka uus jäätmekehus – tänane lahendus ei ole ammu piisav.

Kõige selle ära tegemine on suur töö. Soovime vallavalitsusele jõudu ja jaksu!

KAUR LOHK,
Eelarvekomisjoni esimees

Kõik 30 võistlejat – rohkem starti ei lubata – on ühel joonel. Kõlab stardipauk ja jetid tormavad üle vee. Rada on poidega „maha“ märgitud, kiired veesõidukid kihutavad tähistest võimalikult lähedalt mööda, võtavad teravalt kurve. Siis tulevad lained. Esimesed võistlejad peavad veidi laugemalt pöörama, tagumistel on raskem: nemad võitlevad veelgi suuremate lainetega ja teevad pöördeid eesolijatest ettevaatlikumalt. Vesi tuiskab, jetid lendavad üle lainete. Ilus, suursugune, ohtlik – nii võiks iseloomustada veemotospordi ühe kuningliku ala, jetisõidu maailmameistrivõistluste etappi. Vaid 18 minutit ja kõik on läbi. Esimesed mehed on võitnud.

Marten Männi – edukas tippsportlane ja andekas õpilane

Saku kooli 11. klassi õpilane Marten Männi on oma ala absoluutne tipp – olnud korduvalt jetisõidu Eesti meister, Põhjamaade meister, neljakordne Euroopa meister, võitnud juunioride klassis 15aastasena korra ametlikud ja neljal korral (kahel korral 8-12aastaste ja kahel korral 13-15aastaste seas) mitteametlikud maailmameistrivõistlused. Nimelt oli veel paari aasta eest nii, et tippvõistlusi korraldati topelt, ühel sarjal olid n-ö ametlikud õigused, teine oli aga sõitjate seas kõrgemalt hinnatud. Alates 2017. aastast võistleb Marten täiskasvanutega – sõidab Ski GP1 sarja, mis veemotospordis sama, kui vormel 1 autospordis. Juba esimesel suvel õnnestus tal maailmameistrivõistluste ühel etapil 3. koht välja võidelda – Marten on läbi aegade noorim sportlane, kes Ski GP1 maailmameistrivõistluste etapil poodiumile pääsenud.

Kuidas krossimehest jetisportlane sai
Juuliku külas elav Marten on spordipisiku pärinud – tema isa Marko Männi on sportlane, kes kihutanud võidu kõikvõimalike masinatega, tulnud Eesti meistriks nii mootorrattaga jäär ajal kui jetiga veel. Väike Marten alustas motokrossiga. See ala talle alguses väga ei meeldinud ja jäi peagi mõneks ajaks kõrvale. Kuid siis pani Andres Krestinov, endine krossiäss ja Marteni isa sõber, kohalikest poistest trennigrupi kokku ning Marten hakkas taas tõsisemalt tsikliga sõitma. Küllap oleks jäänudki

krossimeheks, kui isa poleks 2010. aasta suvel jetti ostnud. Marten ja Marko käisid kahekesi mõned korrad Kohila lähedal Alesti karjääril uut sõiduriista proovimas, Martenile vee peal meeldis.

Järgmise aasta mai alguses korraldati Eesti meistrivõistluste raames esmakordselt ka juunioride jõuproov. Marten mäletab seda võistlust hästi. Mäletab, et sõit oli Tartus Anne kanalil. Mäletab, et ta polnud sel kevadel kordagi jetiga sõitnud ja et võistluspäeva hommikul ei tahtnud ta kuidagi osalema minna – kartis kaotada. Ometi ta läks. Võistlejaid oli tema vanuseklassis vaid kaks, Marten oli kiirem ja see andis hea enesetunde.

Kohe tuli Lätis Balti meistrivõistluste etapp, Marten sai kõigis kolmes sõidus teise koha. Kuid seal nägi ta ka jetisõidu halvemat poolt – üks osaleja hukkus. See traagiline õnnetus tegi Martenile selgeks, et veemotospordis tuleb alati väga ettevaatlik olla.

Marten sõitis jetiga ja sõitis mootorrattaga. Pärnu etapil oli tema vanuseklassis osalejaid juba rohkem, aga Marten oli ikkagi parim. Järgmisel päeval oli Türil motokrossivõistlus. Siis tundis noormees, et ta enam kahte ala teha ei jõua. Ning valis jetisõidu.

Kuidas võidud tulevad

Marten räägib, et võitmiseks on vaja vaeval näha. On vaja julgust. Ja kogemusi.

Muidugi ka andekust – mõni lihtsalt on kiirem kui teine. Aga kindlasti tuleb teha palju tööd.

Martenil on kuus trenni nädalas. Kolmel korral käib ta jõusaalis, ühel korral teeb vastupidavustreeningu ehk jookseb erinevaid intervalle. Nüüd talvel muidugi siseruumides. Ülejäänud kaks treeningut mööduvad kas jõusaalis rattal vändates või suusatades.

Marten on Saku kooli 11. klassi õpilane. Tal on ikka head hinded olnud, 9. klassi lõpuni sai kiituskirju. Kas gümnaasiumi lõpetab medaliga, ta vastata ei oska. Nii palju tuleb võistluste tõttu puududa! Kuid mõnes aines, näiteks keemias ja füüsikas, on parem tunnis olla ja õpetaja selgitusi kuulata. Õpetajad on Marteni sõnul kõik väga vastutulelikud olnud ning hätta ta siiani jäänud pole. Marten on humanitaarsuuna poiss, üle kõige meeldib talle ainetest ajalugu. Kuid ta arvab, et igas õppeaines on midagi huvitavat.

Marten väidab, et vaatamata trennikoormusele ja koolile jääb tal ka vaba aega. Selle veedab ta enamasti sõpradega – sageli tennisist või korvpalli mängides. Korvpalliga on ta ka tõsisemalt tegelenud: käis kuus aastat Taavi Vilba juures trennis, kuid siis loobus: ei tahtnud meeskonda oma puudumistega alt vedada. Nüüd mängib oma lõbuks. Ehk teeb ka trennivabal ajal trenni.

Lõputud võistlusreisid

Oktoobris võistles Marten Ameerika Ühendriikides. Siis tuli mõneks ajaks Eestisse, jetti aga saatis Taisse, kus detsembri alguses oli järgmine võistlus. Kuna Ameerikas oli masinaga probleeme, sõitsid Marten ja Marko Pattayasse nädal varem. Remontisid ja katsetasid seal jetti hotelli parkimisplatsil, tõstsid turistide hämminguks mootorit masinale peale ja jälle maha. Kuuma oli 40 kraadi. Tuttavad helistasid, soovisid head puhkust. Aga mehed tegid tööd. Vaid trenni tegemise ajaks pääses noormees jahedasse jõusaali – see oli ainus puhkus. Võistlusel oli neli sõitu ja viimase ajaks sai jetti kenasti toimima. Niisugune see tehnikasport on – ikka ilmneb masinal treeningute ja testimiste käigus probleeme, ikka tuleb putitada-seadistada. Juba aasta lõpus oli uus võistlus – Dubais.

Täna on Marten Sakus ja käib koolis. Kuid lehe ilmunise päeval, 20. veebruaril sõidab ta Ameerika Ühendriikidesse Arizonasse treeninglaagrisse.

Selle aasta esimesed suurvõistlused ehk Euroopa meistrivõistluste ja maailmameistrivõistluste etapid on mais Portugalis, siis pöidlal pihku!

INNA MIKLI

Teised Martenist

Stiina Sammalkivi, klassiõde

Mina olen Martenit teadnud juba aastaid, kuid lähemalt hakkasin temaga suhtlema tänu suunavalikule koolis. Me klappisime kohe ja ta on parim klassivend, keda tahta. Martenil on alati midagi tabavat öelda, tal on suurepärase huumorimeel, mis toob igasse koolipäeva tohutult positiivsust. Olen õnnelik, et mul selline sõber olemas on, sest saan temale alati toetuda ja tema poole pöörduda, kui mind midagi vaevab.

Jetispordiga on ta tegelenud umbes kaheksa aastat ja kogu selle aja olen ma tema suurepäraest saavutustest kuulnud. Mis teeb mulle aga kõige rohkem rõõmu, on see, et teda tunnustatakse ka väljaspool meie kooli, suures meedias. Näen, kui hingega ta jetisporti harrastab, kiiresti on hobist tema jaoks kasvanud karjäär. Hämmastav on kõrvalt vaadata, kui paljudesse huvitavatesse kohtadesse ta selle tõttu reisida saab. Kuid samal ajal peab ta ka koolieluga toime tulema. Paljudele oleks see raske ja ületamatu, ent Marten saab suurepäraselt hakkama. Meie koolis on Martenit kui aasta sportlast tunnustatud juba viiel korral ning minu arvates on ta seda tiitlit iga aastaga aina rohkem väärt.

Carl Kalju, sõber

Marten Mäni – vennas, keda ma nüüdseks tunnen neli-viis aastat, kuid kellega viimasel kahel aastal oleme eriti lähedaseks saanud. Mees, kellele olen meie tutvumise saati alati natukene alt üles vaadanud, sest tegu on ikkagi ju maailmameistriga. Marten on kutt, kes teab oma sihte ning töötab nende nimel igapäevaselt; kutt,

Põhjamaade meistrivõistluste autasustamisel seisab Marten poodiumi kõrgeimal astmel. Foto: erakogu

kes ei anna ühegi takistuse ees alla, vaid pingutab, kasvõi veremaitse suus, lõpuni; kutt, kes hoolimata suurest koormusest ei jäta jetispordi tõttu kunagi oma koolitöid tegemata. Tegu on mehega, kes on ülimalt kohusetundlik.

Kui jätta kõrvale jetisport ja fakt, et Marten tuli maailmameistriks juba 14aastaselt, ning rääkida Martenist kui tavalisest 11. klassi õpilasest, on minu jaoks Mäni näol eelkõige tegemist hea h u u - morisoonega väga hea sõbraga, kes on usaldusväärne ja hooliv. Marten on sõber, kes oskab kuulata, kuid samas anda ka nõu, kui seda vajab.

Kersti Vissov, õpetaja

Olen Marten Mäni aine-õpetaja (geograafia) olnud alates 7. klassist. Marten on

väga kohusetundlik ja teadmistehimuline õpilane. Vaatamata sellele, et ta tegeleb tippspordiga, jõuab ta alati kokkulepitud ajal vastama tulla ning tal on alati kõik väga hästi ära õpitud.

Marten jõuab võistelda kooli mälumänguvõistkonnaga maakonnas ja vabariigis. Spordimälumängus Bumerang saavutas ta 2017. aastal Saku Gümnaasiumi võistkonnaga vabariigis 3. koha. Kes palju teeb, see palju jõuab!

Oma sihikindlusega ja perekonna kaasabil jõuab ta veel kõrgemasse tippu, kui senini on oma sportlasteel jõudnud. Elan tema õnnestumistele kaasa ja soovin edu!

Anna Kikkas, klassijuhataja

Olen viimased viis aastat olnud Marteni klassijuhataja. Iseloomustan teda ülivõrdes: arukas, intelligentne, töökas, oskab aega planeerida. Lisaks on ta sõbralik inimene, klassikaaslastele ja sõpradele väga hea kamraad.

On märkimisväärne, kuidas ta suudab tipptasemel võistelda ja samal ajal väga hästi õppida. Muidugi on tal ka väga tugev kodu ja väga toetavad vanemad.

Tema sporditulemused on olnud püsivalt väga kõrged – see näitab, et ta tegeleb õige asjaga ja et teda ootab suur tulevik.

Marten arvab, et inimesed ei pea ilmtingimata sportlikud olema. Pigem hindab ta ausust, siirust, lojaalsust.

Võistlejal on kalipso seljas, selle all seljakaitse. Ometi ei ole ka nii varustatud jetisportlane sugugi alati kaitstud.

Marten (halli pusaga) keemiatunnis. Kui kool läbi saab, tahab noormees kindlasti edasi õppida. Mida, ta veel ei tea, kuid tema tulevane amet võiks olla spordiga seotud. Foto: Inna Mikli

Kiisa aiasõprade klubil juba mõtted kevades

Kui ma Kiisa aiaklubisse jõuan, on tunnid juba alanud ehk meisteraednik Arnold Hannust seisab tahvli ees, kaardikepp käes, ja kirjeldab ilmekalt peenra rajamise põhimõtteid. Jaanuarikuu aiaklubi teema on, kuidas rajada püsilillepeenart päikeselisse asukohta.

„Kas kujutate ette, et hakkate ehitama maja ja terve maja ongi ainult üks suur tuba. Kui mugav on siis sellises majas elada?“ viskab Hannust õhku küsimuse. „Teete aga majja magamistoa ja elutoa ja köögi ja olemine läheb kohe hubasemaks. Nõnda on ka aiaga.“

Edasi veabki aednik markeriga valgele tahvlile märgitud ristkülikusse ehk kujutletavasse aeda loogelisi jooni, mis tähistavad püsilillepeenra piire. Seejärel astub paar

sammu tagasi ja vaatab oma molbertile joonistatud kaugemalt.

„Kuhugi peab mingi viguri vahele tegema,“ leiab aiakunstnik, kelle oma aed Raplamaal on vigureid täis. Ta astub taas oma joonistatu juurde, kustutab, joonistab uuesti, kustutab jälle ehk joonistab jooni senikaua, kuni hing on rahul. Päris rahule ei jää aedniku hing aga vist kunagi, igal aastal on ikka vaja midagi ümber istutada.

„Minu 30 aastat tagasi rajatud aias on vaid kivid need, mis seal täpselt samal kohal on. Ülejäänud on kõik pidevas muutumises,“ nendib Hannust ja jätkab aiarajamisõpetust pinnase ettevalmistamise viiside kirjeldamisega.

Saku valla aiahuvilised saavad Kiisa vabaajakeskuses kokku kord kuus ja

nõnda 2017. aasta sügisest alates, mil MTÜ Kodukoht Kiisa Aiasõprade Klubi lõi. Klubi on aidanud käima lükata Anija Aiaringi eestvedaja Helve Vaarmann, kes rääkis esimesel kokkusaamisel sügisestest aiatöödest. Temalt on saadud ka ravimtaimetarkust, samuti infot lehtdekoratiivsete ja varjutaimede kohta. Mullu kevadel andis ta aga ideid, kuidas kujundada põnevaks amplitud ja rõdukastid.

Pooleteise aasta jooksul on klubis oma teadmisi jagamas käinud mitu oma ala professionaali, nagu aiakonsultant Eneli Käger, kes rääkis taimekaitsest koduaias; roosikasvataja Mart Ojasalu; Calmia puukooli omanik Jüri Annist, kelle loengu teemadeks olid pika öitsemisajaga püsililled ning lehtpuude ja põõsaste põnevamad sordid.

„Mida madalamad taimed, seda laiemad rühmad võiks neist peenras kujundada,“ soovib Arnold Hannust.

„Kuhugi peab mingi viguri vahele tegema,“ leiab aiakunstnik Arnold Hannust. Fotod: Victoria Parmas

Klubi liikmed kuulavad asjatundja juttu huviga.

Kiisa Aiasõprade Klubi ootab huvilisi nii koolitustel osalema kui ka kaasa rääkima ning oma kogemusi jagama aednike üle valla. Klubiga on oodatud liituma kõik aiast huvitatud, olgu siis Sakust või Saustinõmmest. Infot tegemiste kohta saab Kiisa Aiasõprade Klubi, Kiisa aleviku ja Saku Valla Facebooki lehelt ning Saku Sõnumitest. Järgmine kohtumine toimub **26. veebruaril kell 19–21** Kiisa Vabaajakeskuses, teemaks on Arnold Hannusti jätkutöötüba „**Täidame päikeselisse kohta kujundatud peenra püsikutega**“.

Ka Arnold Hannust pole Kiisal esimest korda – temalt on saadud varem jõululillede kasvatamise ja aiakujundamise teemalist nõu. Saku valla aiasõbrad ei õpi tarkusi aga ainult klassiruumis, vaid käidud on ka praktiliselt. Anu-Kristin Tara juhendamisel sai igaüks varakevades aias järele proovida, kuidas käib viljapuude lõikus, ning kohaliku aedniku ja Kivi-Lillemäe talu peremehe Ahto Ruudu aias näha, kuidas hostad päriselt kasvavad.

Omapoolne ei suhelda aga mitte ainult kord kuus klubi loengutel, vaid kokkusaamiste vahelisel ajal jagatakse mõtteid Kiisa Aiasõprade Klubi Facebooki lehel, kuhu on koondunud veidi üle saja rohenäpu. Sealt saab abi nii muttide peletamise kui ka rooside katmise kohta. Ikka leidub keegi, kel positiivsed kogemused, mida teistega jagada.

Vahepeal on Haide puukooli omanik Hannust jõudnud läbi võtta ka mulla koostise, peenraäärte, varju ja valguse ning

proportsioonide teemad. Alles kaheksas punkt tema püsikupeenra rajamise õpetuses on taimede istutamine. Õhus on küsimused „Mida valida, et terve suvi oleks ilus vaadata?“ või siis hoopis „Mida mitte valida?“. Kohal olivad ootavad konkreetseid taimenimesid. Lihtsat vastust aga aednikult niisama lihtsalt kätte ei saa.

„Reegel on – mida kõrgem on püsik, seda rohkem sobib ta üksikult kasvama,“ alustab Hannust kaugemalt ja filosoofeerib edasi. „Tasakaalu mõttes on hea, et ka seda kõrget lille oleks peenras paaris kohas. Mida madalamad taimed, seda laiemad rühmad võiks neist peenras kujundada. Ja alati tuleks peenra nurk fikseerida. Nurk fikseerub paremini, kui sinna istutada suurem seltskond ühesuguseid taimi.“

Mis siis sinna tahvlile joonistatud laikusse konkreetset istutada, jääbki sel korral paika panemata. See on juba järgmise aiaklubi kokkusaamise teema.

VICTORIA PARMAS

„Reegel on – mida kõrgem on püsik, seda rohkem sobib ta üksikult kasvama,“ alustab Hannust. Foto: liht-lursslill ‘BlackNeglige’.

Leida Vernik 100

7. veebruaril sai 100aastaseks meie vala elanik Leida-Maria Vernik, kes tunneb hoolimata kõrge vanusest elavat huvi maailma asjade vastu. Kui Leida mõni aeg tagasi "Aktuaalse kaamera" uudiseid vaadates märkas teleriekraani allservas sõna Põxit, palus ta tuua tütre kuuldeaparaadi. Mis on Brexit, seda teadis vanaproua hästi, aga Põxit oli talle veel tundmatu.

Nägemine on Leidal väga hea, loeb ilma prillita ja loeb palju. Tütar Tiina näitab raamatuid, mis emal parasjagu pooleli: „XX sajandi kroonika“, mis on nii paks ja raske, et seda on raske isegi käes hoida, ja Voldemar Madisoo „Nii nagu see oli. Sõduri märgmekast“.

„Lemmikud on need, kus tema noorusaeg sees,“ kirjeldab Tiina ema raamatuvalikut. Oma nooruse veetis Leida Nõmmel, kus nende pere elas praeguse Järve Selveri kohal asunud talus. Veel nüüdki läheb Leidal silm märjaks, kui räägib, kuidas talu neilt ära võeti ja ettevõtte Silikaat asemele tuli. Pärast seda kolisidki Leida vanemad Saku valda Jõeälja tallu. Lõpetanud Tartu õdede kooli, töötas Leida terve elu medõena, olles operatsiooniõde ja kui vaja, ka ämmaemand. Medõena töötas ta veel 72aastasena. Kui Leidal praegu arstiabi vaja läheb, siis saab ta tütre sõnul ka ise tervisekeskusesse helistamisega hakkama.

VICTORIA PARMAS

100aastane Leida on uudishimulik ja rõõmus. Foto: Victoria Parmas

Saku Sportingu tüdrukute hooajaeelne tegevus

Sarnaselt esindusnaiskonnale valmistuvad Saku Sportingu tüdrukute grupid samuti hoogsasti uueks hooajaks. Kuigi suurema osa jaoks on tegu teise hooajaga, on ka neid, kes lähevad liigajalgpalli täitsa esimest korda mängima. Uuel hooajal esindab Saku Sportingut lisaks naiskonnale rekordiliselt kolm tüdrukute võistkonda – U13, U15 ja U17 vanuseklassis.

U13 ehk 2007–2010. aastal sündinud tüdrukud treenivad klubi kõige värskemate treeneritega, neid juhendavad Linette Listmann ja Säde Järvekül. Treeningud toimuvad külmal perioodil algkooli võimlas kolmapäeviti kell 15.30–17.00 ja neljapäeviti 16.00–17.00. Tüdrukutel on

kogemustepagasis juba esimene mäng: möödunud aasta lõpus mängiti Soome sõprusklubiga HooGee. Mäng oli kindlasti meeldejääv, sest võrku sahistati palju ning nii saadi jalgpalliga paremateks sõpradeks.

U15 ehk 2006–2007. aastal sündinud tüdrukud treenivad Eliisabet Pedaku käe all. Treeningud toimuvad õues kunstmurustaadionil esmaspäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti kell 15.30–17.00. Hooaja ettevalmistuse raames osaletakse noorematega Kurtna Cupil, millel on kokku neli etappi. Turniiril jagatakse punktide asemel naerunägusid. Esimene etapp on mängitud ning läks väga hästi: Saku Sportingu tüdrukud kogusid kolm naerunägu, ühe kriipsunäo ja

ühe kurva näo.

U17 ehk 2003–2006. aastal sündinud tüdrukud teevad trenni Hanna-Lisa Kuslapi juhendamisel. Treenitakse neli korda nädalas: esmaspäeviti, teisipäeviti ja kolmapäeviti pallitreenn kunstmurustaadionil kell 15.30–17.00 ning *fitness*-trenn reedeti Saku Spordikeskuse aeroobikasaalis kell 15.30–16.30. Hooaja ettevalmistuse raames on mängitud Soome sõprusklubiga HooGee minilaagris, osaletud Nõmme Cupil ja Keila Cupil. Kõik tegemised on olnud väga heal tasemel, on valmistanud tüdrukuid uuel hooajal tugevatele vastastele suurtel väljakutel vastu minema.

HANNA-LISA KUSLAP

U15 nooremate tüdrukute esindus Kurtna Cupi edukal esimesel etapil, ülevalt vasakult Rahel Pedak, Mia-Maria Aro, Grete Gross, Karola Org, treener Eliisabet Pedak, all vasakult Adeele Adamberg, Rebecca Kais
Foto: Hanna-Lisa Kuslap

U13 tüdrukud on trennides väga loomingulised ning kasutavad igasuguseid abivahendeid. Pildil vasakult Anette Ly Olup, Kristel Kranach, Keily Jaakson, Marta Reinart, Marta Marie Kralla, Jenni Mõttus, Joanna Reinmann, Agathe Ingeli Mikk, Laura Lisett Aedla. Foto: Linette Listmann

Saku Sporting oli Saku Gümnaasiumi spordigalal edukas

Saku Gümnaasiumi iga-aastaselt spordigalal kuulutati rahvahääletuse tulemusel välja aasta parimad sportlased. Aasta võistkonna tiitli pälvis Saku Sportingu naiskond ning aasta naissportlaseks valiti Saku Sportingu mängija Linette Listmann.

Naiskond tõi juba teist korda järjest aasta võistkonna tiitli Saku Sportingusse. Pildil üleval vasakult Saku Gümnaasiumi direktor Taavi Vilba, korvpallurid Indrek Kajupank ja Ronald Delph, all vasakult Katriin Saulus, Sade Järvekülg, Linette Listmann, Grete Daut, Eliisabet Pedak, Laura Susanna Lätte, Kätlin Jeedas. Foto: Marja-Liisa Dobrus

Saku Sporting ja klubi tugisambad

Täna on klubi Saku Sporting tegutsenud juba 12 aastat. Võib öelda, et koolieelikust on saanud gümnaasiumit lõpetav nooruk, kes peab otsustama, kuhu ja kuidas edasi. Täpselt nagu koolilaps, vajab oma teekonnal abilisid ka Saku Sporting.

12 aasta jooksul on klubile tuge pakkunud Saku vald, Rahula Agro, RPK Teed, Alpik Air, Saku Pruulikoda, Kryos, Largo, Balti Etikett, BLRT Valukoda, Via Infra, Farron Tehnika, Bornit Baltic, Tomar, Peoleo, Frank Events, Avantirent, Saku Rent ja Werm. Toetamisviise on olnud erinevaid: on selliseid sponsoreid, kes on klubi 12 aastat püsivalt toetanud, ja teisi, kes on aidanud projekti raames. Ja on ka selliseid, kes on toetanud oma võimaluste piires nii tihti ja palju, kui võimalik.

Uus hooaeg on Saku Sportingule eriline eelkõige seetõttu, et naiskond hakkab mängima Eesti kõrgeimas liigas – naiste Meistriliigas. See toob kaasa uued kulutused. Oma abikäe on klubile juba hooaja eel ulatanud uued tulijad: LINKLaw advokaadibüroo, Kiisa Apteek ja MP Kinnisvara. Suursponsor LINKLaw advokaadibüroo toetab naiskonda uute mänguvormide, pallikottide ja füsioterapeudi tasustamisega.

Kuigi 12 aasta jooksul on suur töö tehtud, lihtsamaks ei lähe. Klubi kasvab, kasvavad ka ambitsioonid. Koostöö partnerite ja toetajatega jätkub. On põnev, kuhu see kõik lõpuks välja viib.

HANNA-LISA KUSLAP

Treeningutega saab jätkuvalt ühineda. Tule oma vanuseklassi trenni kohale, pane end proovile ning kui hakkab meeldima, saad tiimi liikmeks!

U17 tüdrukud heatasemelisel Keila Cupil, ülevalt vasakult Kirke Tammiss, Andra Bergmann, Carol Piik, Elisabeth Hinno, Sandra Tarlap, Eliise Gertrud Põlluvee, Marleen Liivik, Keiti Kruusmann, Lisandra Rannasto, treener Hanna-Lisa Kuslap, all vasakult Anna Mariin Juksar, Lisette Pentinen, Lisandra Sokk, Angela Raidmets, Anna Brit Hainoja, Hanna Mia Karting, Jael-Karmel Pedak. Foto: Rasmus Kuslap

Algas Saku valla ühiskanalisatsiooni- ja -veetorustike projekteerimine

Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni projekteerimistööd Saku valla lõunapiirkonnas on alanud. Projekteerimistööd valmivad loetletud piirkondades eelduslikult 2019. aasta suvel ning ehitustööde valmimise tähtaeg on 2021. aasta augustis.

6. veebruaril sõlmis AS Saku Maja projekteerimis-ehituslepingu ASga TREV-2 Grupp Keila jõe reoveekogumisala veemajandusprojekti raames Kiisa piirkonda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni (ÜVK) rajamiseks. Lepingu maksumus on u 5,22 miljonit eurot, sh abikõlblik osa 4,37 miljonit eurot, millest Ühtekuuluvusfondi (edaspidi ÜF) toetus moodustab 3,71 miljonit.

31. jaanuaril sõlmis Saku Maja projekteerimis-ehituslepingu Merko Infra AS-ga Metsanurme, Kasemetsa ja Üksnurme piirkonda ÜVK rajamiseks. Lepingu maksumus on u 6,67 miljonit eurot, sh abikõlblik osa 6,22 miljonit, millest

ÜF toetus on 5,29 miljonit.

5. detsembril sõlmiti projekteerimis-ehitusleping YIT Infra Eesti AS-ga Roobuka piirkonda ÜVK rajamiseks. Leping sõlmiti ühishanke raames koos Kohila Maja OÜ-ga, et ehitada välja ka ühistele lõikudele planeeritud torustikud kahe valla piiril. Saku Maja tellib töid u 4,38 miljoni euro eest, sh on abikõlblik 4,19 miljonit eurot (toetus 3,56 miljonit eurot).

Hangete tulemusena luuakse ÜVK-ga liitumisvõimalus ligi 1800 kinnistule. Kiisa ja Roobuka asulatesse rajatakse vaakumkanalisatsioon, mis on nii suure piirkonna puhul Eesti kohta suhteliselt uudne lahendus. Vaakumkanalisatsiooni süsteemide rajamine on küll kallim kui traditsioonilised lahendused, kuid investeering tasub ennast ära tänu madalamatele opereerimiskuludele.

Kurtina küla ÜVK ehitustööd on aga juba lõppjärgus – töid teeb Santeht-Ehituse OÜ

Kurtina küla ÜVK ehitustööd on aga juba lõppjärgus. Foto: Victoria Parmas

ning tööde valmimise tähtaeg on juba selle aasta lõpus.

Terve veemajandusprojekti tulemusena rajatakse projektipiirkonda kokku ligi 63 km joogivee- ja 87 km kanalisatsioonitorustikku ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise võimalus luuakse ligi 2200 kinnistule. ÜVK projekti kogumaksumus on üle 19

miljoni euro, lisaks sellele rahastab Saku vald projektipiirkonna teeluste ja -katete parendamist.

HELEN BARNDÖK
Keskkonnanalendused OÜ

Pensioniteemaline teabepäev Saku Päevakeskuses

15. märtsil kell 11 on Saku Päevakeskuses (Pargi 27) teabepäev praegustele ja tulevastele pensionäridele – Sotsiaalkindlustusameti (SKA) töötajad selgitavad kõike, mis pensionitega seotud.

Räägime järgmistel teemadel:

- pensionite liigid, pensioni arvutamine ja -staaž;
- pensioni taotlemine, pensionitunnistuse tähtsus ja tööraamat;
- olemasolevad ja tuleviku IT-lahendused nt eesti.ee või pensionikeskuse lehel

(kas ja kui palju inimesed seda kasutavad);

- muudatused ja uuendused;

• küsimused-vastused (vestlusring).

Kõik huvilised on oodatud!

Päästeamet

24.01 kell 20.43 sai Häirekeskus teate tulekahjust Roobuka külas. Päästjate saabudes põles 2kordne elumaja lausleekides.

Tulekahju likvideeriti 25.01 kell 4. Hoone hävines täielikult. Keegi viga ei saanud.

Avaldame sügavat kaastunnet
Kaarel Purile kalli tütre

LII PURI

surma puhul.

Töökaaslased
Helto Auto OÜ-st

Avaldame kaastunnet
Anneli Sulbile

tütre

kaotuse puhul.

Saku Õlletehase
pakenduse osakond

Südamlik kaastunne
Kersti Visso vile

ema

surma puhul.

Töökaaslased
Saku Gümnaasiumist

*Sellest, kelle aeg su kõrvalt viis
on taervas saanud sinu kaitseingel,
ta on su kõrval alati ka siis,
kui headus süütab, õelus sahvab.
Ta ikka vahub.*

Avaldame kaastunnet
Andreasele armsa ema

LII PURI

lahkumise puhul.

Klassikaaslased, klassijuhataja
ning kogu Kajamaa Kooli pere

Kogenud puuhooldajad teevad ohtlike puude raiet ja puude hool-duslõikust ning hindavad puude tervislikku seisukorda. Hinnad soodsad. Telefon 522 0321, www.arbormen.ee.

Puulangetus ja -hooldus kvaliteet-selt ning turvaliselt. Tel 5197 9229, www.hbhaljastus.ee.

Väljaõppinud puudelangenatjad lõi-kavad parima hinnaga ohtlike puid ja teevad puude hoolituslõikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 51 33 458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.

Viljapuude hooldus ja noorendus-lõikus, võra kujundamine tugevaks ja viljakandvaks; viljakande alguse, perioodilisuse ja saagikuse regulee-rimine. Hekkide pügamine. Okste äravedu. Tel 510 6830, aednik Lembit Lennuk.

Saue Loomakliinik. Avatud E-R 15-19; L, P suletud. Telefon 600 3382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduviisiidid!

Puistevillaga põõningute/katusla-gede soojustamine. www.maibis.ee, info@maibis.ee, tel 5858 0858, Maidu Pae.

Teeme lamekatuste remonti ja kõiki SBS töid. Kui teil on vaja uuendada oma ruberoidkatust või vaja sootuks uut, siis helista või kirjuta info@sbskatus.ee. Saku valla elanikele on hindamine tasuta! Tel 503 5866.

Abi maja ehitusloa või kasutusloa asjaajamisel. Tel 5306 1181, Mikk. majapaberid@gmail.com.

Õhk-õhk-, õhk-vesi-, ja maasoojus-pumpade paigaldus üle Eesti. Küsi hinnapakumist! www.termokliima.ee, tel 5630 8014.

Klaverihäälestusteenus kutse-tunnistusega häälestajalt. Vaata lisainfot- ja küsi pakkumist: www.juhanungru.ee.

Aedade, fassaadide süvapesu ja värvimine, terrasside õlitamine, katuste pesu, akende pesu, mööbli keemiline pesu, hoonete suurpu-hastus, ehitusjärgne koristus, uniki-vi pesu, basseini pesu. Tel 5823 6223, www.puhastusmehed.ee.

Korstnapühkimisteenus, Korstnasõ-ber OÜ, Peep Sõber tel 5650 5189, korstnasober@gmail.com.

Litsentseeritud korstnapühkija ja pottsepa teenused. Ventsüsteemide puhastus, ka korterelamutes. Kütte- kollete ehitus, paigaldus ja remont. Akti väljastamine Päästeameti ja kindlustuseltside jaoks. Tel 5690 0686, korsten.korda@gmail.com.

Müüa mett 7,5 eur/kg. Tellides vä-hemalt 3 kg, on kojutoomine Sakus tasuta. Tellimine e-mailil arusauna@gmail.com; kodulehel www.face-book.com/arusaunamesindustalu või tel 5341 0200.

Meilt saab taas tellida kartulit, kõögivilju ja mett! Tellimusi võtame vastu iga päev. Tellimiseks ja lisainfo saamiseks helistage tel 5865 2190.

Müüme puitbriketti ja pelletit. Kvaliteetne kaup, toodetud Eestis. Võimalik tellida ka väikeseid kogu-seid. Info 5559 7572.

Müüa kuivi küttepuid 40-L võrk-kottides kohaletoomisega. Ostame metsamaad ja raieõigust. Info puiduterminal24.ee, tel 5332 2711.

Müüa puitbrikett, turbabrikett, pellet premium 6 mm ja 8 mm, kuivad kütteklotsid 48 kotti/110€, lepp, kask. Laost saab osta paki kaupa. www.leilibrikett.ee, tel 637 9411, 56 92 4924.

Müüa garaaž Sakus Staadioni tn, hind 7000 eurot, või anda pikemaks ajaks üürile 50 eurot kuu. Sobib laoks, honda12@hotmail.ee, 5596 2819.

Aia-, värava-, tõstuke ja automaa-tika lahendused parima hinnaga. Kvaliteetne liugvärava komplekt kuni 4 m avale 1595 eurot. Tiibvä-rava komplekt kuni 5 m avale 1150 eurot. www.koduvärv.ee, tel 5895 8809, info@koduvärv.ee.

Ostan Kirgistan heinapressi, saksa virtsapüti, Belarus traktori, sõnniku-laotaja. Tel 5609 6431.

Noor pere soovib osta maatüki või väikese suvila. Tel 526 4184.

Soovin osta krundi Sakus, hind kuni 20 000 eurot. Pakkumised teha infokolm@gmail.com või telefonil 514 4629.

Ostan maja Sakku, võib vajada renoveerimist. Hind sõltuvalt sei-sukorrast, kuid kuni 110 000 eurot. Tel 5688 7780.

Mänguväljakuid tootev ettevõtte Laagris otsib oma kollektiivi tegusat laotöötajat/pakkijat. Tel 5340 9654, e-mail olari.ervald@lappset.com.

Mira Ehitusmaterjalid OÜ Sauel otsib kollektiivi lao- ja tootmistöö-list. Töö graafiku alusel. Avaldus CV-ga saata info@mira.ee. Lisainfo 679 0670.

Kundalini jooga baaskursus 9.-10. märtsil ning regulaarsed hommiku-sed ja õhtused tunnid ootavad sind Laagris, Sauel ja Keilas! Täpsem info www.simran.ee, raili@simran.ee.

OÜ RIAB Transport pakub Saku vallas tööd kogemustega

• C(E)-kategooria autojuhile
Vajalik digikaart, kutsetunnistus ning C- ja E-kategooria load.

• roomikekskavaatori operaatorile
• autoremondi lukksepaale.
Tel 53 448 851, sten@riabtransport.ee

AS Eesti Keskkonna-teenused võtab tööle C-kategooria autojuhte. Helistada tel 502 6216.

AUTODE KOKKUOST

Ostame kõiki sõidukeid ja töömasinaid! Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid masinaid! Ei pea olema ar-vel, ülevaatust ega kindlus-tust! **Pakkuda võib kõike!**
Kuulutus ei vanane! Tel 5457 5055

Viljapuude
hoolduslõikus
52 88 747
www.aia.ee

PÜSIMEIK
(kulmud, huuled, lainer)
APRILLI LÕPUNI
SOODUSHINNAGA!
Konsultatsioon tasuta!
Lenne Ilustuudio
Üksnurme tee 8, 5665 7765

HAAGISTE SOODUSMÜÜK!

CS300-LH 3.0 x 1.5 x 0.4 PLASTKRAANEGA (HALL/MUST/SININE)
CS300-LH 3.0 x 1.5 x 0.75 TENDIGA
CS300-LH 3.0 x 1.5 x 0.4

A2AUTOWELT TIKI

LÄHE TEE 36, RAE VALD / WWW.AUTOWELT.EE / TELEFON +372 657 0871

MÄRTS

NOORTEKESKUSES

SAKU

PARGI 27 // AVATUD 13-19

05.03 VASTLAPÄEV
14.03 JUST DANCE
TURNIIR
21.03 MEISTERDAMINE
28.03 FILMIÕHTU KELL 16

LEIDURLAB E KELL 16
LOODUSKOSMEETIKA T KELL 16
KÄSITÖÖKLUBI K KELL 16

KIISA

KURTNA TEE 8 // 14-19

05.03 VASTLAPÄEV
07.03 NUUSUTAMISE
VIKTORIIN
18.03 RIIDEST KOTTIDE
KAUNISTAMINE
21.03 LIMA TÖÖTUBA
27.03 FILMIÕHTU KELL 16

KÖÖGINURK T KELL 16

1.03 VASTLATRALL
KELL 12-15
Koguneme Saku noortekeskuse ees

www.sakuvallanoortekeskus.ee FB: Saku Valla Noortekeskus

EV 100 auks valminud uus film

"Tõde ja õigus"

23. veebruaril
kell 12.00

Kiisa Rahvamajas

Piletid 5€/4€

BARLEVVU

Lastehommik

Tere kevad!

P 17. märtsil kell 11.00

Kiisa Rahvamajas

Lapsi äratav talveunest piraaditüdruk
Cabriela Conzuela

Näomaalingud ja glitter tattood

Avatud kohvik!

Kõigile tasuta!

POLYGON
TEATER
ja Teatriloos

TEATER
vana Baskini teater

Kiisa Rahvamajas

23. märtsil kell 19.00

Andrus Eelmäe ja Tõnu Oja
Mika Myllyaho **komöödias**

Garaaz

Piletid 15/17€, müügil Piletilevis ja Kiisal

SW/ Standwood

Quality from nature

TOOTMISTÖÖLINE

Ootame Sind tööle
keskkonnasõbralikku ettevõttes!

Tule ja avasta uued võimalused tootmisettevõttes
järgmistel ametikohtadel:

- puidutööline
- staabeldaja/sorteerija
- komplekteerija
- vastuvõtja
- operaator

Ettevõtte pakub:

- Konkurentsivõimelist töötasu
- Peame tähtsaks mitte ainult seda, mida saavutati, vaid ka seda, kuidas saavutati
- Me väärtustame koostööd ja naudime üksteise head seltskonda
- Me koolitame oma töötajaid
- Pöörame palju tähelepanu töökeskkonna ohutusele ja headele töötingimustele

Tööle asumine: niipea kui võimalik

Kandideerimiseks saada oma CV märgusõnaga
"Tootmistööline" e-mailil personal@standwood.com
Lisainfo telefonil 5541628

SELVER on Eesti lemmikpood! Oleme tegutsenud alates 1995. aastast ja praegu on meil 53 kauplust üle Eesti. Meil töötab täna üle 2800 väga tubli inimese. Tänu neile saame olla parim kauplusekett, kus sisseostude tegemine on meeldiv ja sujuv.

Tule Saku Selverisse tööle
TEENINDAJAKS
(puu- ja juurviljaosakond)
LIHA- JA KALAMEISTRIKS
PAGAR-KÜPSETAJAKS
PUHASTUSTEENINDAJAKS
TRANSPORDITÖÖLISEKS

Töökuulutusi saad täpsemalt vaadata kodulehelt
www.selver.ee/vabad-ametikohad. Meie tööka
kollektiiviga liitumiseks saada enda CV personal@selver.ee,
täida kohataotlusankeet [kodulehel](#) või [kaupluse infoletis](#).

Lisainfo saamiseks palun helista telefonil **667 3785** või
5343 5337, personalispetsialist Kristi Aasa.

R 1. märtsil 2019
*** * * kl 12 - 15**

kl 12 Kogunemine Saku noortekeskuse juures
(perearstikeskuse mänguplatsil)

Kaasa kelk ja soojad kindad

päeva jooksul temaatilised tegevused,
supp ja vastlakuklid

Saku
Huvikeskus
www.sakuhuvikeskus.ee

M&T Büroo OÜ pakub
**raamatupidamis-
teenuseid ja ettevõtlus-
alast nõustamist.**

Pikaajalised kogemused.

Asume Sakus aadressil
Tehnika 5
Tel 554 8669
teave@mtbyroo.ee

PERERAADIO
25

**KOHTUMINE
KUULAJATEGA**

14. MÄRTSIL KELL 18.00

Laulab Saku Gospel

EELK SAKU TOOMASE
KOGUDUSES
TALLINNA MNT 8. SAKU

KUNDALINI JOOGA

...ja mitte ainult. Teeme ka YIN JOOGAT, SHINDO venitusi
toetuseks Tiibeti helikausid

TULE JA LIIGUTAME KOOS ENERGIAD!

TEISIPÄEVITI

kell 19.45 – 21.15

Saku lasteaia Terake
Tallinna mnt. 12 Saku

Lisainfo ja registreerimine:
viivika.kasur@shd.ee
☎ 50 91 794

Veebruar 2019

Saku Sõnumid

25

Harmet OÜ on loodud 1992. aastal. Meie ettevõtte toodab moodulehõisi, majalelemente, ehitusosajaid ja erinevaid metallkonstruktsioone. Oma klientidele pakume terviklahendusi – alustame projekteerimisest ja lõpetame hoonete paigaldamisega. Ettevõtte toodang eksporditakse peamiselt Skandinaavia riikidesse. Tootmine toimub meie kolmes tehasis - Kuimas, Pärnus ja Türi linnas. Meie väärilisse meeskonda kuulub üle 700 töötajat. Rohkem infot meie ettevõtte kohta saab www.harmet.ee

Ootame meeskonda EHITAJAID - PUUSEPPI

KELLELE USALDAME

- 20 elementide valmistamise vastavalt tööjoonistele
- raamlementide monteerimine
- puufassaadide ehitamine
- avajäseste montaaži

KELLELT EELDAME

- soovitatavalt erilist harknõuet
- tööjooniste lugemise oskust
- loogilist mõtlemist ja ruumilist kujutlusvõimet
- kohusetunlikkust ja täpsust

OMALT POOLT PAKUME

- tööd sisetruumides
- vajalikke tööriistu ja töövahendeid
- erilaseid koolitusi
- erinevaid arenguvõimalusi
- stabiilset tööd kiiresti arenevas ettevõttes
- hea töö eest väärilist töötasu
- sõbralikku ja toetavat meeskonda
- tervisekindlust

Kui usud, et see töökoht on Sulle, siis kandidaadi läbi tööotsingu portaali või saada oma CV koos töötasu sooviga aadressile juur@harmet.ee
Lisainfo telefonil: 5629 7067 (Paula-Liis Nurm, personalispetsialist).

Võtame ühendust kandidaatidega, kes vastavad kuulutuses märgitud nõuetele.

HÜDRAULIKALAHENDUSED VASTAVALT KLIENDI VAJADUSTELE

Tartu esindus

- Ringtee 43, 50105 Tartu
- +372 5305 5754
- info@didohydraulika.ee

Jüri esindus

- Kesk tee 3, 75305 Jüri
- +372 5309 9253
- tlh@didohydraulika.ee

DIDO
HÜDRAULIKA

Naudi iga päeva
Töökoht asub
Laagris

Daily tänulikud kliendid
ootavad Sind!

Lasteasutus Laagris pakub
tööd

KOKK-JUHATAJALE

Lisainfo telefonil
5567 0736 Julia
või kirjuta
personal.est@balticrest.com

Ettevõtte kohta lisainfo:
www.balticrest.com

TÖÖANDJATE ÜHISUS

www.balticrest.com

peresõbralik tööaeg E-R
tööriided ja jalatsid
soodne lõunasöök
õigeaegset ja ametlikku töötasu
täiendavat tervisekindlustust

Baltic Restaurants

Chat

Daily

Take Off

SUBWAY

Otsime oma sõbralikku
ja toimekasse meeskonda

POSTIKULLERIT,

kelle peamiseks tööülesandeks on posti- ja pakisaadetiste
sorteerimine ning kliendile kätte toimetamine. Töö toimub
täiskoormusega E-R algusega kell 7.00.

Oled sobiv kandidaat, kui Sul on B-kategooria juhtimisõigus, vähemalt
põhiharidus ning eesti ja vene keele oskus vähemalt suhtlustasandil.
Töökoht on algusega Keila jaotuspunkti, aadressil Jaama 1, Keila.

Kandideerimiseks saada oma CV aadressil
anastasia.zorina@omniva.ee või võta ühendust
telefonil +372 51988679.

MOOTORSAAG CS-420ES

369 €

319 €

MOOTORSAAG CS-390ESX

489 €

439 €

MOOTORSAAG CS-501SX

599 €

535 €

5-AASTANE TARBIJAGARANTII

KVALITEETNE JAAPANI AIA- JA METSATEHNIKA

Männiku tee 104, Tallinn
Tel. 675 5408. E-R 9-18, L 10-13

aiatehnika
ekspertid.ee

PESEME KUIVATAME TRIIGIME

voodipesud, laudlinad, rätikud, igapäeva
rõivad, tööriivad, tekid, padjad, vaibad

TASUTA PESUTAKSO

Üksnurme tee 8, Saku
56 702 207
www.volupesuu.ee

UUDISEID

Saku kinnisvaraturult

Saku vallas müüdi 2018. aastal 43 eramut (neist 10 Saku alevikus), 22 suvilat, 156 hoonestamata maad (sh elamumaa ja muu maa) ning 41 korterit (sh paaris- majad ja ridaelamud).

Saku aleviku kalleim eramu tehing toimus hinnaga 295 000 eurot, mida vahendas MP Kinnisvara maakler Maria Pruul. Kuigi majade tehingutes on märgata

langust, 2017. aastal müüdi Saku vallas kokku 89 eramut ja suvilat, on üldine olukord positiivne ning kel soovi müüa, siis aeg on selleks väga soodne. Võrd-selt kõrge on ostjate huvi nii korterite, kruntide kui ka majade vastu. Kui on vaja müüa kinnisvara, soovi-tame võtta ühendust Sakus asuvate MP Kinnisvara maakleritega.

Kogemused aastast 2007 • Saku Sportingu toetaja

10 AASTAT

Maria Pruul
Tel. 50 18 398

Alar Pruul
Tel. 555 66 176

Hea tordi, makrooni, ekleeri, tassikoogi ja muu desserdi tellimine ei vaja alati tähtpäeva.

Lihtsalt telli!

Kontakt: info@tordijaam.eu, +372 53267599

www.fb.com/Tordijaam

1Partner

EESTI PARIM
KINNISVARA-
BÜROO

MEIE TEEME TEHINGU!

1partner.ee

Maia Mardo
504 5679

Olmer Õigus
5656 0460

OST • MÜÜK • ÜÜR • HINDAMINE • INVESTEERIMINE

RÕÖMU KAUBAMAJA

Head Vabariigi Aastapäeva!

22.–24. veebruar 2019

Selle nädalalõpu pakkumised:

Lipud

Klassikaline ahjukana

-29%

4,19 €/kg 2,99 €/kg

Seapraad kamaraga
maitsesetatud Maks ja Moonits

-50%

5,99 €/kg 2,99 €/kg

Vürtsikulu Tallinna kilud
250 g

-28%

1,79 € 1,29 €
5,16 €/kg

Keila, Haapsalu mnt 57B

Avatud 9–22

www.keilaty.ee

Veebruar 2019

Saku Sõnumid

27

KREGLIENI TALL KURTNAS

võtab vastu uusi õpilasi
Kurtna Ratsaspordikooli ratsutama.

- ratsutamine lastele ja täiskasvanutele
- ratsutamise kursused algajale
- ratsutamine spordisuunitlusega
- erahobuste hoiuteenus
- koolivaheajade ratsalaagrid
- laste sünnipäevad

Tule ja leia
endale
tõeline
sõber!

Lisainfo: www.kregleni.ee
ratsu@kregleni.ee | 5341 1797

Kas sa oled töötanud kohas, kus ürgne loodus
kohtub moodsa tehnoloogiaga otse sinu käte all?
Kus sind ümbritseb valgus ja puhtus, sinu selga
mudib massöör ning lõunad on pea tasuta?
Ei ole? Siis on aeg kandideerida.

Kes see on?

Tõstujuht juhib tõstukit. Laadib toodangut ning materjale peale ja
maha, väljastab ja võtab vastu kaupa ning kontrollib dokumente.

Mida ootame?

Ootame kohusetunnet ja tõstukiga töötamise oskust.
Töökohal ise raskusi tõstma ei pea, seda võid teha pärast tööd jõusaalis.
Ettevõtte kulu!

Mida pakume?

Meil on vinge uhiuus tehas ja mugav bussitransport. Massaaž, taastusravi ja sportli-
kud tegevused on lausa tasuta. Lõunad on samuti peaaegu tasuta. Siivel saad
vineerist puhata kaks nädalat ja jõulude ajal nädala. Ülejäänud puhkuse võid ise
valida.
Töögraafikuga on peaaegu nii nagu Genka laulus – kolm tööd ja kolm vaba
(päevased ja öised vahetused, vahetuse pikkus 12 tundi).
Tööpäev algab vastavalt kas kell 6.00 või 20.00.

Tunned, et sul on TÖSTUKIJUHI geenid?
Saada oma CV aadressile personal@kohilavineer.ee

**KOHILA
VINEER**

Puidupood Sakus Üksnurme teel müüb ehituspuitu ja puitbriketti

- lauad, prussid
- aialapid
- voodrilauad
- põrandalauad
- OSB ehitusplaadid
- soojustusmaterjalid

Transpordivõimalus

Avatud E-R 8.30-17.00
L 10.00-14.00

TEEVEN PUIT OÜ
www.teevenpuit.ee
Tel 501 0701, 510 9068,
670 6876

IGAT MASTI TORUTÖÖD:

SAN. SEADMED, BOILERID,

KATLAD, KATLAMAJAD,

SOOJUSPUMBAD.....

www.eaststar.ee

KURTNÄ

SÜNDMUSKESKUS

Peod, üritused ★ konverentsid
— EST. 2017 —

Teie sünnmus
Kurtna Sündmuskeskuses

Saku valla elanikule maja rent
hinnakirjast 20% soodsam

Maitsvad toidud katavad ka koduse peolaua.

Võta ühendust: Tõnis Milling, tel 51 65 154, info@kurtnamaja.ee

www.kurtnamaja.ee

**HOOLDUS-
KAMPAANIA**

**Toome Sinu
muruniiduki,
murutraktori
ja trimmeri ise hooldusesse!**

Saku vallas edasi- tagasi
transport alates **10 EUR**

Tel 53 040 740 Kohila kauplus
www.tehnikakeskus.ee

KÕIK VAJALIK KÜTTEPUU- JA
METSATÖÖDE TEGEMISEKS!

PUULÕHKUJA VARI 5ton

216.- € 240.-

Valikus ka alusraamiga mudel!

SAEPUKK
SMART-HOLDER

99.- € 109.-

• MS 180
VÖIMSUS 1,4 kW
PLAADI PIKKUS 35 cm
KAAL 4,1 kg
Väike, võimas ja
kvaliteetne

219€
võrr 30€

VÖIMSUS 2,2 kW
PLAADI PIKKUS 35 cm
KAAL 4,9 kg
Võimas ja mugav
käsitseta

TEHNIKA MÜÜK JA HOOLDUS KODU LÄHEDAL!

AIATÄHT SAKU: Tehnika 7, Saku keskel, E-Tehno autoülevaatuspunkti kõrval

E-R 9 - 18 ja L 10 - 13

Tel: 5324 4296 E-post: saku@aiataht.ee

www.aiataht.ee

www.facebook.com/aiataht

SINU TALVISED ABIMEHED

Talvised tööd tahavad tegemist, aga nii, et sõpradele ka külla jõuaks? Tasemel abimeestega on see tehtav > suured või väiksemad masinad ja kopad. Kõik need ootavad Sind Avantirendis.

Saa nendega tuttavaks: avantirent.ee

avantirent.ee
/5151959

Kodu loata?

Ajame kasutusloa dokumendid korda

SAADA HINNAPÄRING

projektibüroo.ee

+372 513 7017

PROJEKTI BÜROO

 nr 1
kasutuslubade
taotleja Eestis

Veebruar 2019

Saku Sõnumid

29

Kinumuti uudised

Nuu nii, hakkabki suur Eesti 100 kinuprogram läbi saama. Tuost on jäänd näidata veel „Tõde ja õigus“. Kuigi võib tundu, et tuos kinus miskit uut pole, on ikke põnev kaeda, kuida nuor kinutegija Tanel Toom on Tammsaare „Tõe ja õiguse“ esmase osa kinu sisse pannu. Nagu arvatta, pia Vargamäe vastne peremiis raske töö, kiusliku naabri ja omaenda tõekspidamistega võitlust pidama, ikke et söötis ja kehva maa hääks muuta. Ja et tõde ja õigus Jummal poolt unustud paigas jalule säada.

Toda lugu näitme Saku Pruulikojas kevadkuu kolmandama päiva õdupoolikul, siis 3. märtsil kell 16, pääse maksa 5 ja 4 eurut.

Ega sellega me kinu õdagut veel katski jää, ka edaspidi püüame uusi eesti kinusi Sakku tuua. Olge valvel.

Kinu peab saama!

Kinumutt

R 22. veebruaril kl 17
Saku Gümnaasiumi aulas

AASTA-PÄEV

PIDULIK KONTSERTAKTUS

esitab Kaunimate Aastate Vennaskond
valla aurasude kätteandmine pidupäevatorit

Buss aktusele väljub
Kiisa Vabaajakeskuse
eest kell 16.30 ja tagasi
Sakust kell 20.00

Ristsõna

Jaauarikuu ristsõna õigesti vastanute seast võitis loosi tahtel auhinna – valla logo-ga kruusi – Lehte Valdmets. Auhinna saab kätte tööpäevadel vallavalitsuse kantsleisist Teaduse 13.

Tootmislahendustes püüame olla väga

Clues (Top Row):

- Kuulsa inimese
- Tartu-...
- FRIMA...
- Ministe...
- Geol...
- Jõu...
- Mineraal...

Clues (Bottom Row):

- Material...
- Töötaja...
- Ka...

Jaauarikuu ristsõna õige vastus: RETROLIK PEOKOHT

Veebruari ristsõna vastused saata 15. märtsiks e-posti aadressile ristsona@sakuvald.ee.

Ristsõna koostas Viljar Kimmel

Kuhu minna

22.02 kell 17 volikogu esimehe ja vallavanema vastuvõtt ning pidulik kontsert-aktus Saku Gümnaasiumis (vt lk 30).

23.02 kell 12 film „Tõde ja õigus“ Kiisa Rahvamajas (vt lk 24).

24.02 kell 7.30 lipu heiskamine Saku Vallmaja ees (Teaduse 13), jalutuskäik mälestuskivi juurde (Vt lk 32).

24.02 kell 17.30 „101 maitset õhtusöögil“, pidulik õhtusöök, registreerimisega <https://goo.gl/forms/jnQTb1FbrNSjvOI32>

26.02 kell 19 Kiisa Vabaajakeskuses Kiisa Aiasõprade Klubi õhtu (vt lk 18).

3.03 kell 16 film „Tõde ja õigus“ Saku Pruulikojas (vt lk 30).

5.03 kell 18 Vastlaliug Metsanurmes.

10.03 kell 11 Metsanurme talvematk.

15.03 kell 19 valla rahvatantsijad Kiisa Rahvamajas (vt lk 32).

16.03 kl 11 Saku Pensionäride Ühenduse ELUKAAR koosviibimine Saku Gümnaasiumis.

17.03 kell 11 lastehommik „Tere kevad“ Kiisa Rahvamajas (vt lk 24).

23.03 kell 19 komöödiaetendus „Garaž“ Kiisa Rahvamajas (vt lk 24).

Näitused

Fotonäitus „Norra värvid“ Kiisa rahvamajas.

Saku Sofi Lastekeskuse kunstiteosed – väikeste meisterdajate ringi ja eelkooli õpilaste näitus Kiisa raamatukogus.

Saku Huvikeskus

VÄRVILINE LASTEHOMMIK

31. märtsil 2019
kl 11 - 13
Saku Gümnaasiumi aulas

värvimängud-
ja meisterdamine

kl 12
T-TEATRI etendus
SUUR MAALRITÖÖ

Info www.sakuvald.ee/sundmused

Olete oodatud Saku Mõisa!

Lisainfo ja broneerimine:
info@sakumois.ee
www.sakumois.ee

Saku Mõis
anno 1820

Juubelitammede tee 4
75501 Saku, Harjumaa
Tel +372 522 6068

Saku Mõis asub Tallinnast vaid 11 km kaugusel Vääna jõe kaldal. Mõis pakub täislahendusi ja teenuseid nii era- kui ärikliendile. Saku mõisas on 2 peosaali, salongid, seminariruum, restoran Von Sackenmeck, ÕlleSPA koos saunadega, 11 numbrituba (sh sviit).

Restoran Von Sackenmeck (kuni 56 külalisele) serveerib lõunat ja A la Carte menüüd.

Suursugune Ballisaal on ideaalne pidudeks, mahutades istuma kuni 120 külalist.

ÕlleSPAs saab lõõgastuda õllevannis ja käia saunas (vannid kuni 2-le ja 6-le külalisele).

Ajaleht
aastast 1994.
Ilmub kord kuus

Väljaandja:
Saku Vallavalitsus
Toimetuse:
Victoria Parmas, Inna Mikli

Aadress:
Teaduse 13, Saku alevik 75501
Telefonid:
671 2435, 671 2425

Reklaam, kuulutused, kaastööd:
tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee
Levik:
tasuta Saku valla igasse postkasti

Tellimine mujale: toimetuse -
tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee
TASUTA
Trükk: OÜ Rebellis

Saku valla peredesse sündinud lapsed

TAMBET LUHTER
STEVEN NIELÄNDER
BRETE PUUSAAG
ADELE TALVISTU
NILS OSKAR KIRST

Saku valla elanikest surid

KLAUS NURMEOTS
AVE SEDRIK
LII PURI

Palju õnne!

LEIDA VERNIK 100
MARIA TAMPERE 97
ALMA KALLION 92
IVAN VDOVCHENKO 92
HELMİ SOOMÄND 92
NIINA NURK 91
VAIKE HEINAT 89
HELDA LIBE 89
VALVE KÄRBLANE 89
HUGO VAHTRAMÄE 87
KALJU ARUAA 87
ALEKSEI ANDREJEV 86
HILDEGARD ANDREJEVA 86
ELFRIDE SEPALAAN 86
AINO KURVINEN 86
VAMBOLA VILOKAS 85
ALFRED KÕRS 85
ANATOLI KRESTINOV 80
NIINA JUURIK 80
ROLAND SISASK 80
HELVE MÄND 75
TIIU ANDO 75
MALLE ALLAS 75
OLAV JANUS 75
REIN HEINLO 75
MARE MOORES 75
OLGA LAUD 75

PIDULIK LIPUHEISKAMINE

P 24. veebruaril kl 7.33
Saku Vallamaja esisel platsil, Teaduse 13

Järgneb jalutuskäik Saku mõisa parki
mälestuskivi juurde

Saku vald tantsupeole!

15. märtsil kell 19.00
Kiisa Rahvamajas

XXVII & XX
**laulu- ja
tantsu-
pidu**
MINU ARM

4.-7. JUULI 2019

XX tantsupeo kava näitavad
Saku valla rahvatantsijad

